

KEHTNA VALLA HARIDUSSTRATEEGIA 2024–2035

Tööversioon 16.01.2024

SISUKORD

SISUKORD	2
SISSEJUHATUS JA METOODIKA	3
1. HARIDUSKORRALDUS KEHTNA VALLAS	5
1.1. OMAVALITSUSE RUUMIMUSTER JA HARIDUSVÕRK	5
1.2. ALUSHARIDUS	7
1.3. ÜLDHARIDUS.....	10
1.4. HUVIHARIDUS JA HUVITEGEVUS KOOLIDES.....	15
1.5. TÖÖTAJATE KOOSSEIS.....	17
1.6. KINNISVARA	20
1.7. FINANTSEERIMINE	22
2. MÕJUTEGURID JA VÄLISKESKKOND	26
2.1. RAHVASTIKUARENGUD OMAVALITSUSES JA PIIRKONDADES	26
2.2. TEENUSEVAJADUSE PROGNOOS	35
2.3. OMAVALITSUSE FINANTSVÕIMEKUS.....	40
2.4. RIIGI HARIDUSPOLIITIKA.....	42
3. STRATEEGIA JA MUUDATUSVAJADUSED	44
3.1. ANALÜÜSI KOKKUVÕTE	44
3.2. VÕIMALIKUD MUUDATUSPROJEKTID STRATEEGIAPERIOODIL	46
LISA 1. ÕPILASRÄNNE JA RAHVASTIKUPROGNOOS	52
EIDAPERE PIIRKOND	52
JÄRVAKANDI PIIRKOND.....	53
KEHTNA PIIRKOND.....	54
VALTU PIIRKOND	55
INGLISTE-KEAVA-LELLE PIIRKOND	56

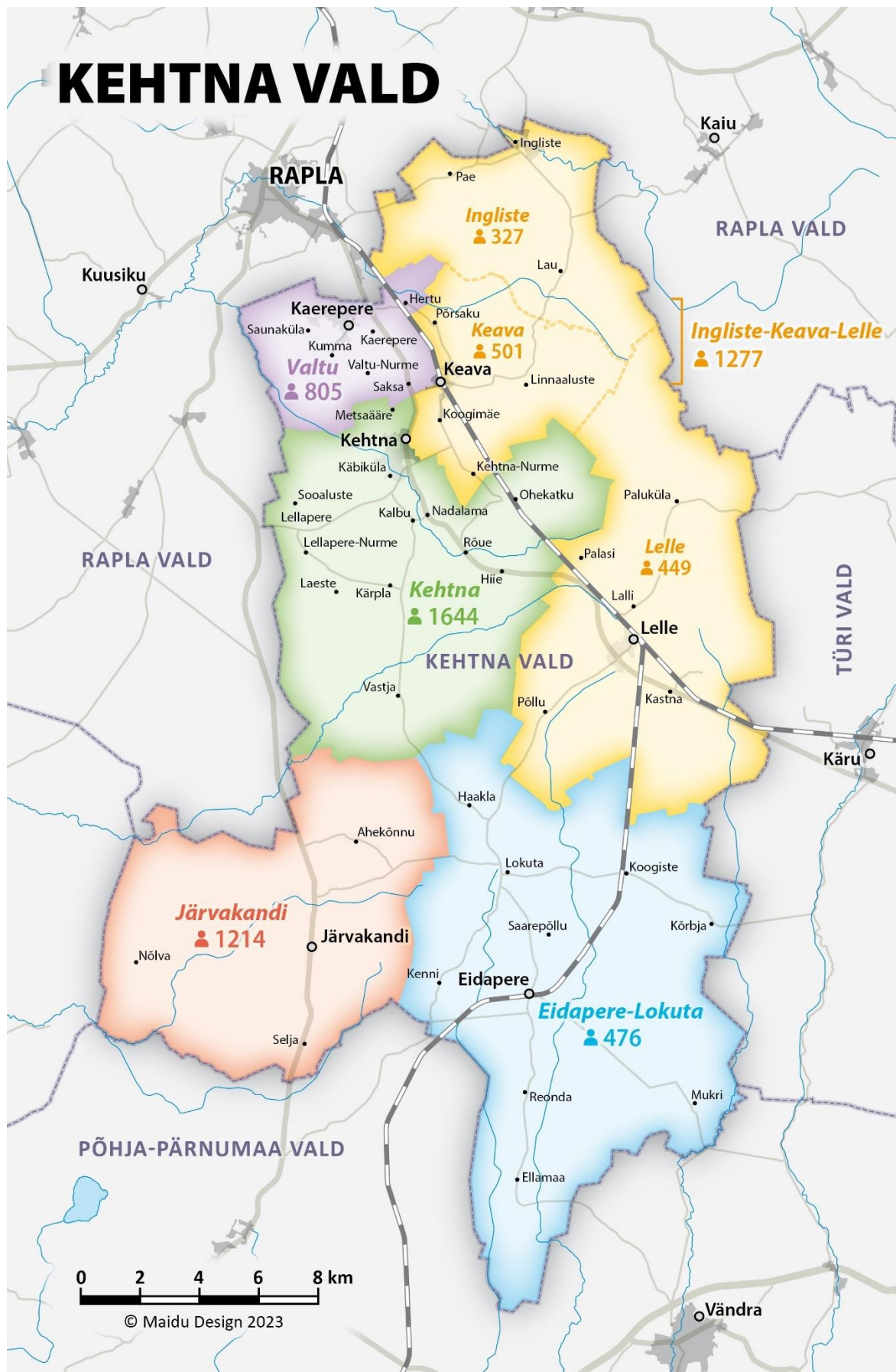
SISSEJUHATUS JA METOODIKA

Kehtna vald on u 5400 elanikuga omavalitsus Rapla maakonna lõunaosas. Käesolev Kehtna valla haridusstrateegia 2024-2035 on alusdokument, kus käsitletakse omavalitsuse haridusvaldkonna senist arengut ning tulevikuvaadet. Strateegia peamine ülesanne on luua analüütiline alus valla haridusvõrgu arendamiseks järgmisel kümnendil. Dokumendis ei pakuta välja kokkulepitud detailset tegevuskava, vaid tuuakse välja peamised muudatusvajadused, mis lähimatel aastatel valla hariduselus kaalumist vajavad. Haridusstrateegia mõte on toetada otsuste ja täpsema tegevusplaani tegemist.

Haridusstrateegia on jaotatud kolmeks peatükiks. Esimene peatükk sisaldab ülevaadet valla hariduskorraldusest. Seejuures käsitletakse omavalitsuse ruumimustrit ja haridusvõrku (vt ka joonis 1 ja 2), antakse ülevaade alus-, üld- ja huviharidusest ning -tegevusest, personalist, kinnisvarast ja finantseerimisest. Teine peatükk annab ülevaate haridusvaldkonna mõjuteguritest - senistest rahvastikuarengutest vallas ja piirkondades, tulevikuprognosist, sh lasteaia- ja kooliealiste arv piirkonniti, valla finantsvõimekusest ning riigi hariduspoliitilistest suundumustest. Kolmandas peatükis tuuakse välja analüüsi kokkuvõtte ning peamised muudatusvajadused koos põhjendustega. Analüüsi lisas kajastatakse detailsemalt õpilasrände ja rahvastikuprognosi piirkondlikku vaadet.

Alus-, üld- ja huvihariduse analüüsis on peamiselt kasutatud Eesti Hariduse Infosüsteemi (EHIS) andmeid (õppeaasta andmed fikseeritakse lõplikult seisuga 10. november vastaval aastal). Lisaks sisaldab peatükk haridusvaldkonna töötajate, kinnisvara ja finantseerimise osa, vastav info pärineb lisaks EHISele peamiselt vallavalitsuselt ja Rahandusministeeriumilt. Rahvastikuülevaates on kasutatud rahvastikuregistri andmeid (seisuga 1. jaanuar nimetatud aastal) ja need on aluseks ka prognoosi koostamisel. Rahvastikuanalüüsi info alusel on püstitatud sündimus- ja rände-eeldused piirkondadele ning esitatud rahvastikuprognos aastani 2040. Prognoosil on kaks stsenaariumit iga piirkonna kohta (baasstsenaarium ja rändestsenaarium). Kirjeldatud muudatusprojektid on läbi arutatud strateegia juhtrühmaga, kus osalesid volikogu esimees, vallavanem, abivallavanem, valla arendusjuht ning haridus- ja kultuuritööspsialist.

Strateegia koostamist konsulteeris OÜ Cumulus Consulting. Koostamise raames toimus ka ringkäik vallas, mille raames külastati kõiki haridusasutusi ning kohtuti nende juhtidega. Koostajad avaldavad siirast tänu kõigile panustajatele ja soovivad sisukaid jätkuarutelusid ning julgeid otsuseid!

Joonis 1. Kehtna valla piirkonnad ja rahvaarv 1.01.2024

1. HARIDUSKORRALDUS KEHTNA VALLAS

1.1. Omavalitsuse ruumimuster ja haridusvõrk

Kehtna vald paikneb Rapla maakonna lõunaosas ulatudes põhjast lõunasse ligi 40 km ja idast läände ligi 15 km. Kehtna valla naabriteks on Rapla vald ja Märjamaa vald Rapla maakonnast, Türi vald Järva maakonnast ja Põhja-Pärnumaa vald Pärnu maakonnast. Valla halduskeskuseks on Kehtna alevik. Kehtna vald tänastes piirides moodustus pärast kohaliku omavalitsuse korralisi valimisi oktoobris 2017, kui haldusreformi käigus ühinesid endine Kehtna vald ja Järvakandi vald. Vallas on üks alev (Järvakandi), viis alevikku (Kehtna, Kaerepere, Lelle, Keava, Eidapere) ja 43 küla.

Lähtuvalt elanikkonna paiknemisest, kohalikest tõmbekeskustest ja liikumisteedest on omavalitsuse siseselt eristatavad seitse piirkonda (kanti/paikkonda)¹: **Eidapere-Lokuta, Inglise, Järvakandi, Keava, Kehtna, Lelle ja Valtu**. Piirkonnad on võetud aluseks rahvastiku- ja haridusrände analüüsi koostamisele. Rahvastikuprognoozi koostamisel on liidetud ilma koolita kandidid (Inglise, Keava, Lelle) üheks piirkonnaks.

Omavalitsuses tegutses 2023. aastal üheksa haridusasutust (Joonis 2).

Neli lasteaeda seitsmes asukohas:

- **Eidapere Kool (1 rühm Eidapere alevikus)**
- **Järvakandi Lasteaed Pesamuna (3 rühma Järvakandi alevis)**
- **Valtu Lasteaed Pesapuu (3 rühma Kaerepere alevikus)**
- **Kehtna Lasteaed Siller (sh 7 rühma Kehtna alevikus, 1 rühm Inglise külas ja 1 rühm Lelle alevikus)**

Neli üldhariduskooli:

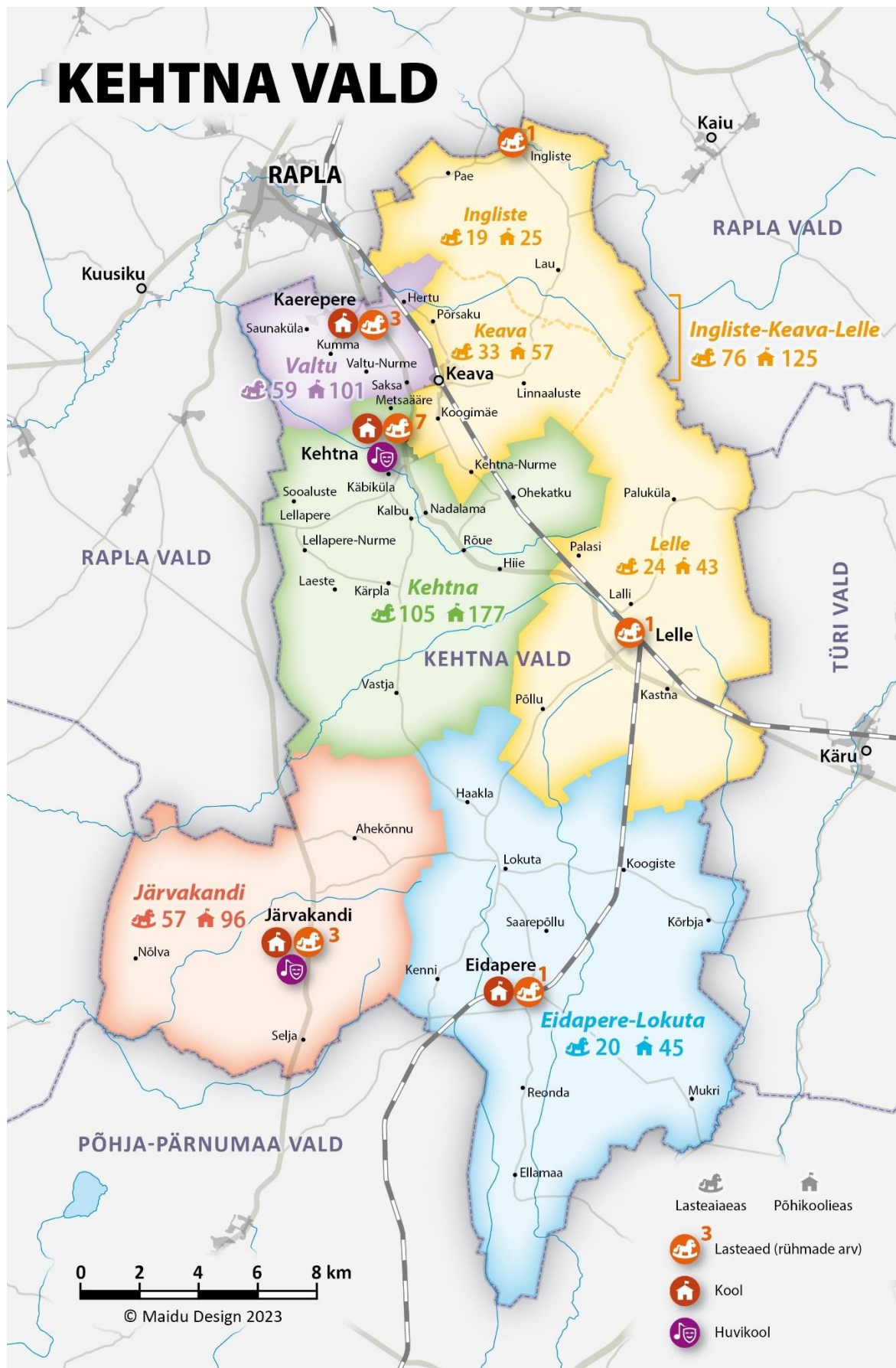
- **Eidapere Kool (9-klassiline kool Eidapere alevikus)**
- **Järvakandi Kool (9-klassiline kool Järvakandi alevis)**
- **Kehtna Põhikool (9-klassiline kool Kehtna alevikus)**
- **Valtu Põhikool (9-klassiline kool Kaerepere alevikus)**

Lisaks on vallas **huvikool** (Kehtna Kunstide Kool) tegevuskohtadega Kehtna alevikus ja Järvakandi alevis.

Omavalitsuses elas rahvastikuregistri andmetel 2024. aasta alguse seisuga 5416 inimest (v.a omavalitsuse täpsusega rahvastik). Elanike arvult on tegemist Rapla maakonna väikseima omavalitsusega.

---

¹ Regionaalministri 2013. aasta juhend toimepiirkondade käsitlemiseks maakonnaplaneeringutes defineerib kandi kui asustussüsteemi esmase (alama astme) funktsionaalselt tervikliku või ühtse osa, mille moodustab asustusüksus või nende grupp

Joonis 2. Kehtna valla piirkonnad, haridusasutused ning lasteaia- ja põhikoolieas laste arv piirkondades 1.01.2024

Asustustihedus on kõrgem ja haridusasutustega asulate omavahelised vahemaad väiksemad valla põhjaosas. Samas jäävad valla lõunaosa suuremad asulad Järvakandi alev ja Eidapere alevik vallakeskusest Kehtna alevikust juba enam kui 15 kilomeetri ja -minuti sõiduaja kaugusele. Maakonnakeskus ja lähim suurem tõmbekeskus Rapla linn on vallakeskusest kümne minuti sõiduaja kaugusel (Tabel 1).

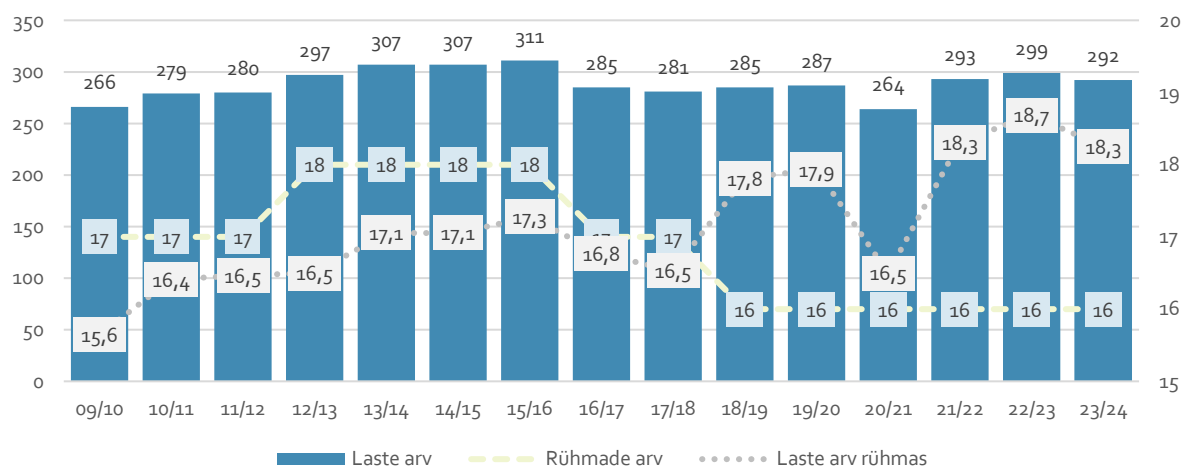
Tabel 1. Haridusasutustega asustusüksuste vahemaad (Regio veebikaart)

Vahemaa (minutit sõiduajaga)	Vahemaa (kilomeetrit)							
	Kehtna	Kaerepere	Järvakandi	Eidapere	Lelle	Ingliste	Rapla	
Kehtna		7	21	25	12	15	11	
Kaerepere	6		28	32	19	11	7	
Järvakandi	17	23		13	17	36	28	
Eidapere	20	26	12		14	40	38	
Lelle	9	14	16	13		27	23	
Ingliste	13	10	29	33	22		12	
Rapla	10	8	21	30	19	11		

Omavalitsuse piirkondade põhine teenuskorraldus on arvestades asustusstruktuuri ühelt poolt põhjendatud, kuna keskuste (ja tagamaa) omavaheline kaugus on piisavalt suur ning need on omavahel ka funktsionaalselt nõrgalt seotud. Teisalt ei ole kohapealne demograafiline potentsiaal (laste/õpilaste arv) eriti valla lõunapiirkonnas piisav mitme põhikooli pidamiseks.

1.2. Alusharidus

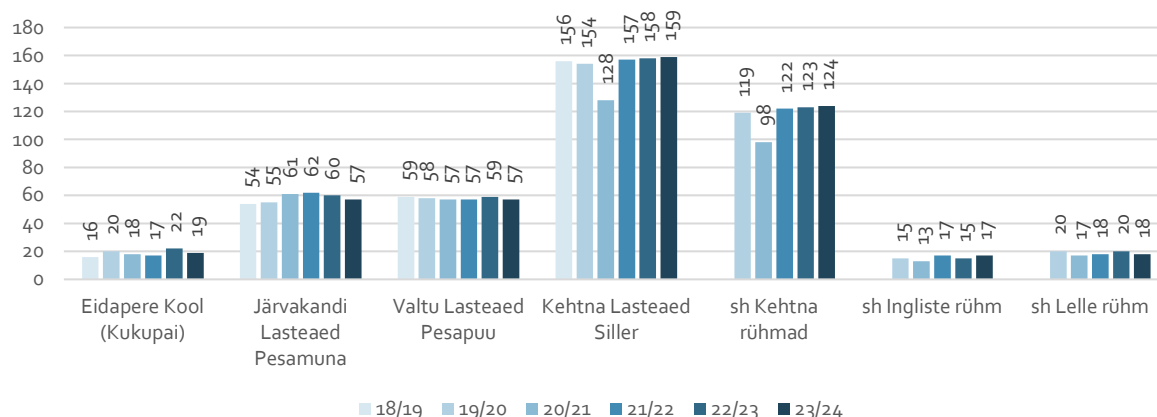
Õppeaasta 23/24 alguses käis omavalitsuse lasteaedade 16-s rühmas kokku 292 last. Lasteaialaste arv on viimase 15 aasta jooksul kõikunud vahemikus 260–310 last. Möödunud kaheksal aastal on laste arv olnud pigem stabiilne, suletud on üks rühm. Õppeaastal 23/24 on rühmas keskmiselt 18,3 last (Joonis 3).

Joonis 3. Laste arv omavalitsuse lasteaedades õppeaastatel 09/10 kuni 23/24 (EHIS)

Eidapere Kooli lasteaias Kukupai on 1 rühm 19 lapsega, Järvakandi Lasteaias 3 rühma 57 lapsega, Valtu Lasteaias Pesapuu 3 rühma 57 lapsega ning Kehtna Lasteaia Siller 9 rühmas 159 last, neist 124 Kehtnas, 17 Inglise ja 18 Lelles. Lasteaedade ja tegevuskohtade lõikes on

laste arv kõikjal püsinud stabiilne (Joonis 4. Laste arv omavalitsuse lasteaedades õppeaastatel 18/19 kuni 23/24 (EHIS)).

Joonis 4. Laste arv omavalitsuse lasteaedades õppeaastatel 18/19 kuni 23/24 (EHIS)

Omavalitsuse vaates on pikaajaline trend olnud laste keskmise arvu kasv rühmades. Näitaja on kõikides tegevuskohtades kõrgem kui 17 last rühma kohta, mis on arvestades kolme ühe rühmaga tegevuskoha olemasolu väga hea näitaja (Tabel 2).

Tabel 2. Keskmise laste arv rühmas (EHIS)

Õppeaasta	Kehtna vald	Eidapere Kool (Kukupai)	Järvakandi Lasteaed Pesamuna	Valtu Lasteaed Pesapuu	Kehtna Lasteaed Siller	sh Kehtna rühmad	sh Inglise rühm	sh Lelle rühm
10/11	16,4	15,0	16,8	16,5	16,6			
11/12	16,5	13,0	15,5	15,5	17,9			
12/13	16,5	11,0	15,0	15,0	18,9			
13/14	17,1	14,0	13,5	17,3	19,2			
14/15	17,1	11,5	14,5	18,7	18,9			
15/16	17,3	11,0	14,0	20,0	19,2			
16/17	16,8	19,0	11,5	19,7	17,9			
17/18	16,5	18,0	14,0	20,0	16,3			
18/19	17,8	16,0	18,0	19,7	17,3			
19/20	17,9	20,0	18,3	19,3	17,1	17,0	15,0	20,0
20/21	16,5	18,0	20,3	19,0	14,2	14,0	13,0	17,0
21/22	18,3	17,0	20,7	19,0	17,4	17,4	17,0	18,0
22/23	18,7	22,0	20,0	19,7	17,6	17,6	15,0	20,0
23/24	18,3	19,0	19,0	19,0	17,7	17,7	17,0	18,0

Omavalitsuse lasteaiad teenindavad valdavalt oma lapsi – 91% lasteaedades käivatest lastest on Kehtna valla registreeritud elukohaga, teistest omavalitsustest pärit lapsi on käesoleval õppeaastal 27. Väljaspool valda lasteaias käivate laste arv on väike, õppeaastal 23/24 on neid vaid 12 ehk 96% valla lastest on alusharidusteenuse vaates paikne (Tabel 3).

Tabel 3. Lasteaialapsed õppeaastatel 18/19 kuni 23/24 (EHIS)

	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
KOV lasteaedades kokku	285	287	264	293	299	292
sh KOV lapsed	257	260	242	271	273	265
sh teise KOV lapsed	28	27	22	22	26	27
KOV laste osakaal KOV lasteaedade lastest	90%	91%	92%	92%	91%	91%
KOV lapsed kokku	266	274	256	284	286	277
KOV lapsed mujal	9	14	14	13	13	12
KOV lastest paikne	97%	95%	95%	95%	95%	96%

Väljaspool omavalitsust käivad üksikud lapsed, seda peamiselt Rapla valla asutustes (Tabel 4).

Tabel 4. Valla lapsed lasteaedades teises omavalitsuses õppeaastatel 18/19 kuni 23/24 (EHIS)

	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Rapla vald	3	8	8	9	8	7
Tallinna linn	2	4	2	1	1	1
Põhja-Pärnumaa vald		1	1	1	1	1
Muu omavalitsus	4	1	3	2	3	3
Kokku	9	14	14	13	13	12

Omavalitsuse lasteaedades mujalt käivatest lastest u pooled on Rapla vallast ning üksikud Märjamaa, Põhja-Pärnumaa jt omavalitsuste lapsed. Mujalt lapsi on enim Järvakandi ja Kehtna lasteaias (Tabel 5).

Tabel 5. Teise omavalitsuse lapsed valla lasteaedades õppeaastatel 18/19 kuni 23/24 (EHIS)

	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Eidapere Kool	1	1			1	4
Järvakandi Lasteaed Pesamuna	6	5	7	8	11	11
Kehtna Lasteaed Siller	21	21	15	14	13	10
Valtu Lasteaed Pesapuu					1	2
Kokku	28	27	22	22	26	27

Omavalitsuse siseselt on kõige „paiksemad“ Järvakandi ja Kehtna piirkonna lapsed, kus enam kui 90% piirkonna lastest käib lasteaias kohapeal. Ka teistes piirkondades on näitaja kõrgem kui 80%. Valla siseselt piirkondade vahelist lasteaiaste rännet sisuliselt ei toimu (Tabel 6).

Tabel 6. Lasteaia valikumuster piirkondades õppeaastal 23/24 (EHIS)

	Lasteaedade asukoha piirkond					Lapsed mujal	Lapsi piirkonnas kokku	Õpib oma piirkonnas	Õpib oma KOV-is	
	Eidapere Kool (Kukupai)	Järvakandi Lasteaed Pesamuna	Kehtna Lasteaed Siller	Valtu Lasteaed Pesapuu	Lapsed KOV lasteaedades					
Lapse elukoha piirkond	Eidapere-Lokuta	12		1		13	2	15	80%	87%
	Ingliste			12		12	3	15	80%	80%
	Järvakandi		45	1		46	2	48	94%	96%
	Keava			23	7	30	1	31	0%	97%
	Kehtna			90	4	94	4	98	92%	96%
	Lelle	3	1	16		20		20	80%	100%
	Valtu			6	44	50		50	88%	100%
	Mujal	4	11	10	2	27				
	Kokku	19	57	159	57	292	12	277	87%	96%
	Piirkonna lapsi	63%	79%	89%	77%					

Rühmad lasteaedades on komplekteeritud vastavalt laste vanusjaotusele ja profiilile (Tabel 7).

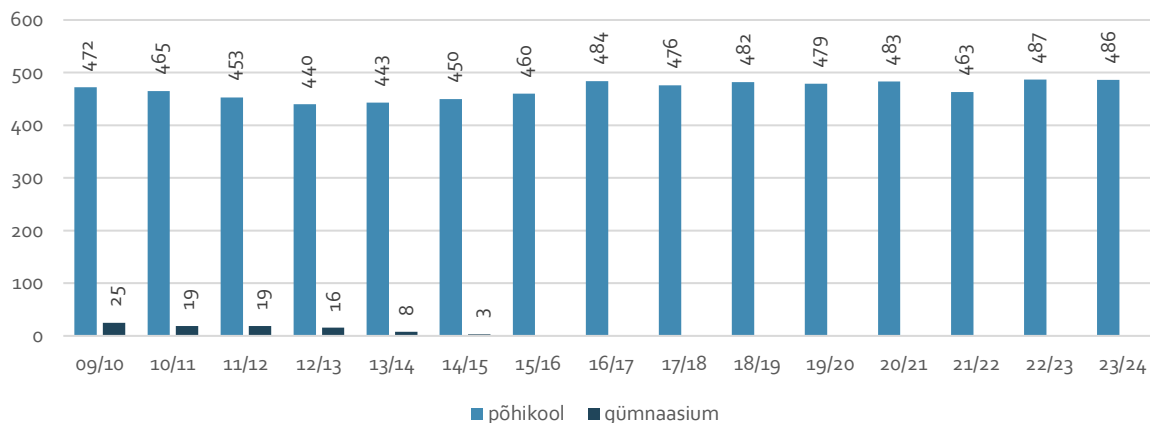
Tabel 7. Lasteaialapsed rühma liikide lõikes õppeaastatel 18/19 kuni 23/24 (EHIS)

KOV lasteaedades	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
sõimerühm (kuni 3a)	54	55	45	61	53	51
3 kuni 6 aastased lapsed	101	102	97	100	130	131
6 kuni 7 aastased lapsed	61	61	66	65	43	39
liitrühm	69	69	56	67	73	71
Kokku	285	287	264	293	299	292
Mujal lasteaedades						
aiarühmad	8	14	13	12	11	11
sobitusrühm					1	1

tasandusrühm			1	1	1
arendusrühm	1				
Kokku	9	14	14	13	12

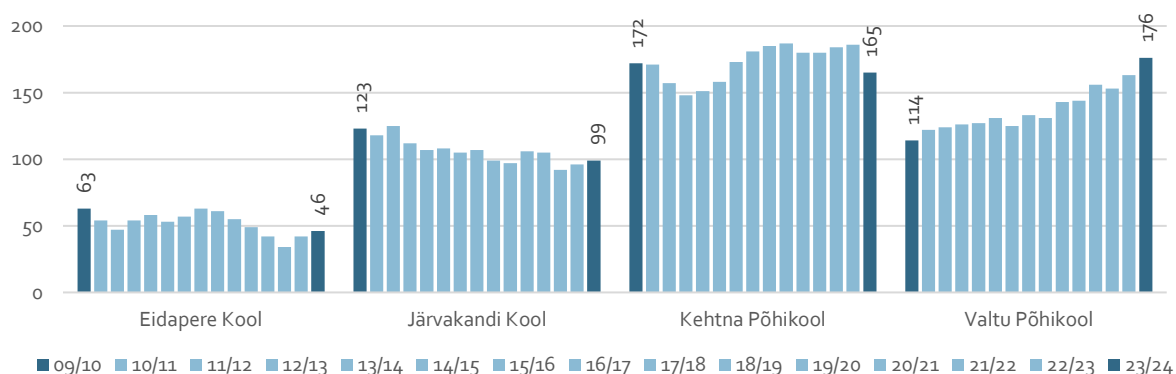
1.3. Üldharidus

Võrreldes 15 aasta taguse ajaga on õpilaste arv omavalitsuse koolide põhikooliastmes samaväärne, perioodil on põhikooliõpilaste arv omavalitsuses olnud 440–490 õpilase vahel. Peale väga väikese õpilaste arvuga gümnaasiumiastme sulgemist Järvakandis õppeaastast 15/16, omandavad kõik noored gümnaasiumiharidust väljaspool omavalitsust (Joonis 6).

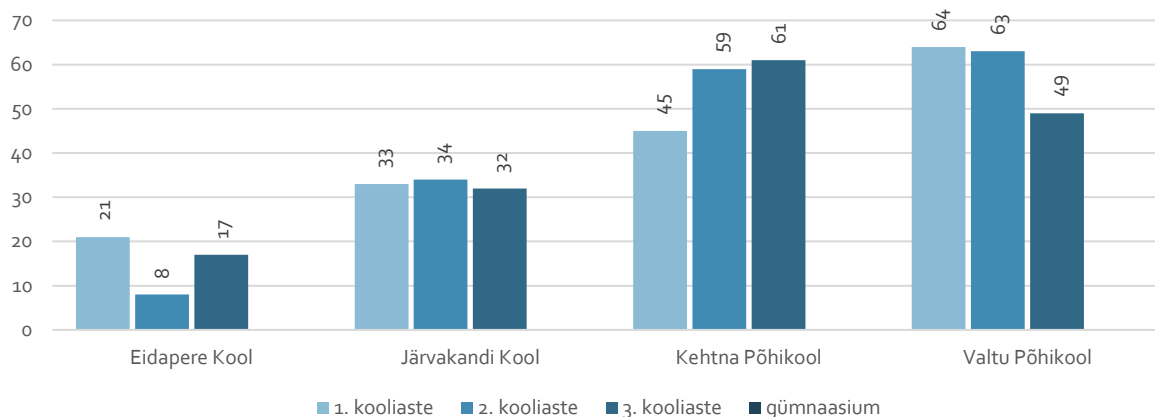
Joonis 5. Õpilaste arv Kehtna valla koolides kokku õppeaastatel 09/10 kuni 23/24 (EHIS)

Õppeaastal 23/24 õppis omavalitsuse neljas põhikoolis kokku 486 õpilast, neist 46 Eidapere Koolis, 99 Järvakandi Koolis, 165 Kehtna Põhikoolis ja 176 Valtu Põhikoolis. Õpilaste arvu muutus on koolides olnud erisuunaline. Eidapere Koolis on õpilaste arv peale langust viimasel paaril õppeaastal taas kasvanud, samas ei ole ka lähiajaloo olnud koolis enam kui u 60 õpilast. Järvakandi Koolis on olnud järjepidev kerge langustrend. Aastaid valla suurimaks kooliks olnud Kehtna Põhikoolis on toimunud järsk õpilaste arvu kahanemine just käesoleval õppeaastal. Valtu Põhikoolis õpilaste arv on järjepidevalt kasvanud ning käesoleval õppeaastal on see ajaloolises kõrgpunktis (Joonis 6).

Joonis 6. Õpilaste arv Kehtna valla koolides põhikooliastmes õppeaastatel 09/10 kuni 23/24 (EHIS)

Õppeaastal 23/24 on Eidapere Koolis arvukaim I kooliaste, Kehtna Põhikoolis II ja III aste, Valtu Põhikooli I ja II aste. Järvakandi Koolis jaotuvad õpilased astmete vahel võrdseks (Joonis 7).

Joonis 7. Õpilaste arv koolides kooliastmete lõikes õppeaastal 23/24 (EHIS)

Õppeaastal 23/24 moodustavad valla elukoharegistreeringuga õpilased (449 õpilast) 92% põhikoolide õpilastest. Mujalt pärit õpilaste arv on kõikunud 20-50 vahel, õppeaastal 23/24 on neid valla koolides 37. Sadakond õpilast käib põhikoolis väljaspool valda ehk paikne on u 80% põhikooliõpilastest (Tabel 8).

Tabel 8. Põhikooliõpilased õppeaastatel 18/19 kuni 23/24 (EHIS)

	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
KOV põhikoolides kokku	482	479	483	463	487	486
sh KOV õpilased	448	452	453	442	438	449
sh teise kov õpilased	34	27	30	21	49	37
KOV õpilaste osakaal KOV koolide õpilastest	93%	94%	94%	95%	90%	92%
KOV õpilased kokku	539	548	555	544	544	553
KOV õpilased mujal	91	96	102	102	106	104
KOV õpilastest paikne	83%	82%	82%	81%	81%	81%

Valdav osa väljaspool omavalitsust õppijaid käib põhikoolis Rapla valla koolides, vähemal määral liigutakse ka Tallinna ja Põhja-Pärnumaa valla koolidesse. Absoluutarvud ja proportsioon on möödunud kuuel aastal püsunud stabiilne (Tabel 9).

Tabel 9. Valla õpilased põhikoolides teises omavalitsuses õppeaastatel 18/19 kuni 23/24 (EHIS)

	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Rapla vald	57	61	65	67	67	68
Tallinna linn	2	5	5	6	4	8
Põhja-Pärnumaa vald	10	11	11	7	9	6
Kohila vald	4	5	5	6	8	4
Märjamaa vald	1	2	4	3	3	3
Muu omavalitsus	17	12	12	13	15	15
Kokku	91	96	102	102	106	104

Rapla vallast Kehtna valla koolidesse käivate õpilaste arv on viimasel kahel aastal võrreldes varasemaga kõrgem. Samuti on valla koolidesse lisandunud mõned lapsed Põhja-Pärnumaa ja Türi vallast (Tabel 10).

Tabel 10. Teise omavalitsuse õpilased valla põhikoolides õppeaastatel 18/19 kuni 23/24 (EHIS)

	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Rapla vald	11	8	8	10	19	18
Põhja-Pärnumaa vald	6	4	4	3	2	7
Türi vald				2	4	4
Muu omavalitsus	17	15	18	6	24	8
Kokku	34	27	30	21	49	37

Omaavalitsuse siseselt on kõige paiksemad Valtu piirkonna põhikooliõpilased (neist 93% õpib Valtu Põhikoolis) ja Järvakandi piirkonna õpilased (neist 88% õpib Järvakandi Koolis). Kehtna piirkonna õpilastest õpib Kehtna Põhikoolis 65% ning Eidapere-Lokuta piirkonna õpilastest Eidapere Koolis 55%. Inglise piirkonnast siirdutakse enim Valtu Põhikooli, Keava piirkonnast võrdsest Kehtna, Valtu ja väljaspool valda asuvasse koolidesse ning Lelle piirkonnast liigub ligi pool lastest Valtu Põhikooli ja kolmandik Eidapere Kooli (Tabel 11).

Tabel 11. Põhikooli valikumuster piirkondades õppeaastal 23/24 (EHIS)

	Koolide asukohta piirkond					Mujal koolides	Õpilasi piirkonnas kokku	Õpib oma piirkonnas	Õpib oma KOV-is
	Eidapere Kool	Järvakandi Kool	Kehtna Põhikool	Valtu Põhikool	KOV koolides kokku				
Õpilase elukoha piirkond									
Eidapere-Lokuta	26	8	3		37	10	47	55%	79%
Inglise			2	14	16	10	26	0%	62%
Järvakandi	2	79			81	9	90	88%	90%
Keava			20	19	39	20	59	0%	66%
Kehtna		1	122	21	144	44	188	65%	77%
Lelle	15	1	3	20	39	6	45	0%	87%
Valtu			2	91	93	5	98	93%	95%
Mujal omavalitsuses	3	10	13	11	37				
Kokku	46	99	165	176	486	104	553		81%
Piirkonna lapsi	57%	80%	74%	52%					

Põhikooliõpilaste õppimine oma valla koolis kahaneb kooliastmete tõustes. Kui I astmes õpib valla koolides 90% lastest, siis II astmes 86% ning III astmes 69%. Oma piirkonnas õppimisel on III aste samuti üldjuhul madalaima osalusega (Tabel 12).

Tabel 12. Oma vallas ja piirkonnas õppimine piirkondade lõikes õppeaastal 23/24 (EHIS)

Õpib oma KOV-is	I aste	II aste	III aste	Kokku
Eidapere-Lokuta	89%	89%	65%	79%
Inglise	67%	88%	42%	62%
Järvakandi	93%	91%	85%	90%
Keava	88%	60%	46%	66%
Kehtna	83%	82%	69%	77%
Lelle	95%	83%	79%	87%
Valtu	97%	95%	91%	95%
Kokku	90%	86%	69%	81%

Õpib oma piirkonnas	I aste	II aste	III aste	Kokku
Eidapere-Lokuta	61%	44%	55%	55%
Järvakandi	93%	86%	85%	88%
Kehtna	65%	75%	54%	65%
Valtu	94%	95%	86%	93%

Õppeaastate 18/19 kuni 23/24 keskmisena on Eidapere piirkonna põhikooliõpilastest valinud Eidapere Kooli 52%, 27% on käinud koolis väljaspool valda. Inglise-Keava-Lelle piirkonna koondvaates on 43% õpilastest valinud Valtu Põhikooli, 23% Kehtna Põhikooli ning 27% käinud koolis väljaspool valda. Järvakandi piirkonna õpilastest on 86% ja Valtu piirkonna õpilastest 89% valinud kohaliku kooli. Kehtna piirkonna õpilastest on kohaliku kooli kasuks otsustanud 70%, Valtu Põhikoolis käinud 10% ja väljaspool valda 19% õpilastest (

Tabel 13).

Tabel 13. Õpilaste koolis õppijad kooliastmete lõikes õppeaastate 18/19 kuni 23/24 keskmine (EHIS)

	Eidapere	Ingliste-Keava-Lelle	Järvakandi	Kehtna	Valtu
Eidapere Kool	52%	6%	1%	1%	0%
Järvakandi Kool	12%	1%	86%	0%	0%
Kehtna Põhikool	5%	23%	1%	70%	2%
Valtu Põhikool	2%	43%	1%	10%	89%
Mujal	27%	27%	11%	19%	10%

Nelja 9-klassilise kooli peale arvestatuna kujuneb õppeaastal 23/24 keskmiseks õpilaste arvuks klassikomplektis 13,5 õpilast. Mujal õppijate arv ja osakaal suureneb vanusega (Tabel 14).

Tabel 14. Õpilased koolide ja klasside lõikes õppeaastal 23/24 (EHIS)

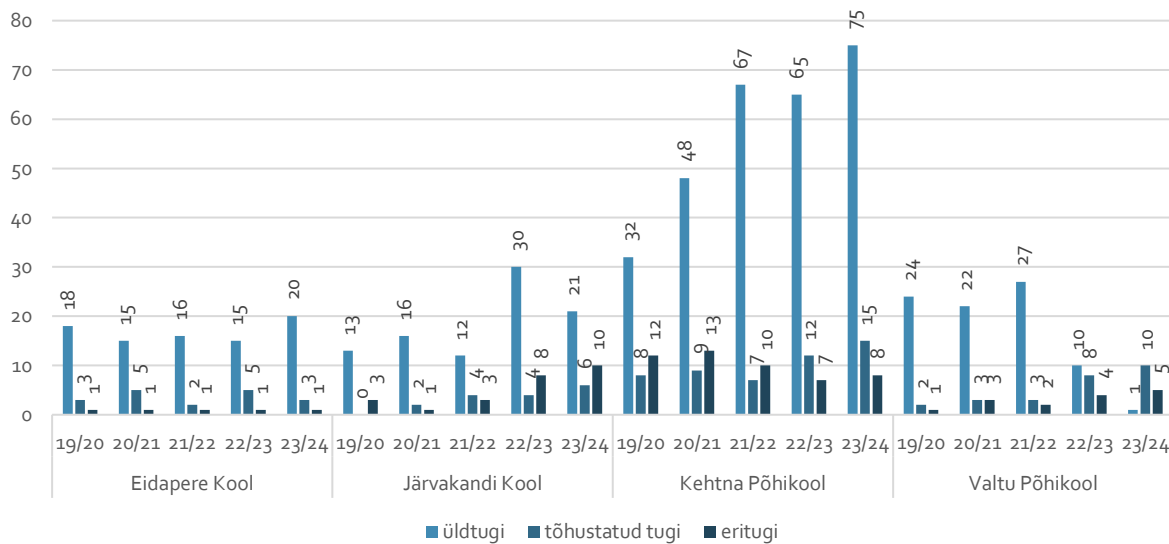
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Kokku
Eidapere Kool	11	5	5	2	1	5	3	7	7	46
Järvakandi Kool	12	13	8	4	16	14	12	9	11	99
Kehtna Põhikool	13	16	16	21	18	20	17	23	21	165
Valtu Põhikool	24	23	17	22	20	21	11	23	15	176
Õpilasi kokku	60	57	46	49	55	60	43	62	54	486
Klassikomplekte kokku	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	36,0
Õpilasi klassikomplekti kohta	15	14,25	11,5	12,25	13,75	15	10,75	15,5	13,5	13,5
Arvestuslikke klassikomplekte (24 õpilast)	2,5	2,4	1,9	2,0	2,3	2,5	1,8	2,6	2,3	20,3
Vahe	1,5	1,6	2,1	2,0	1,7	1,5	2,2	1,4	1,8	15,8
Mujal	4	5	8	3	11	11	15	21	24	102
Mujal osakaal	6%	8%	15%	6%	17%	15%	26%	25%	31%	

Õppeaastal 23/24 on vallas koolides kokku 6 lihtsustatud õppekaval õppijat. Valdav osas lihtsustatud õppekaval õppijatest ning toimetuleku- ja hooldusõppe õpilased käivad koolides väljaspool valda. Eriklassid on moodustatud Järvakandi Koolis ja Valtu Põhikoolis (Tabel 15).

Tabel 15. Õpilased õppekava liikude ja klassi liikide lõikes õppeaastatel 18/19-23/24 (EHIS)

	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Eidapere Kool	55	49	42	34	42	46
Järvakandi Kool	97	106	105	92	96	99
sh lihtsustatud õpe					2	2
Kehtna Põhikool	187	180	180	184	186	165
sh lihtsustatud õpe	2	1	1	1	2	2
Valtu Põhikool	143	144	156	153	163	176
sh lihtsustatud õpe					1	2
Mujal	91	96	102	102	106	104
hooldusõpe	2	2	2	2	2	1
lihtsustatud õpe	17	17	14	11	9	9
toimetulekuõpe			1	1	1	2
RÕK	72	77	85	88	94	92
	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Eidapere Kool	55	49	42	34	42	46
Järvakandi Kool	97	106	105	92	96	99
sh eriklass					4	7
Kehtna Põhikool	187	180	180	184	186	165
sh eriklass	14	4	12	12	8	
Valtu Põhikool	143	144	156	153	163	176
sh eriklass	3				1	2
Mujal	91	96	102	102	106	104

Tuge vajavate laste arv ja osakaal koolides on aastatega kiirelt kasvanud. Õppeaastal 23/24 käis valla koolides kokku 117 üldtuge, 34 tõhustatud tuge ja 24 erituge vajavat õpilast. Kui viis aastat tagasi oli üldtuge vajavate õpilaste osakaal 18% , siis käesoleval õppeaastal 24%. Tõhustatud- ja erituge vajas viis aastat tagasi 6% õpilastest, õppeaastal 23/24 juba 12% õpilastest (Joonis 8).

Joonis 8. Tuge vajavad õpilased koolides õppeaastatel 18/19-23/24 (Kehtna Vallavalitsus)

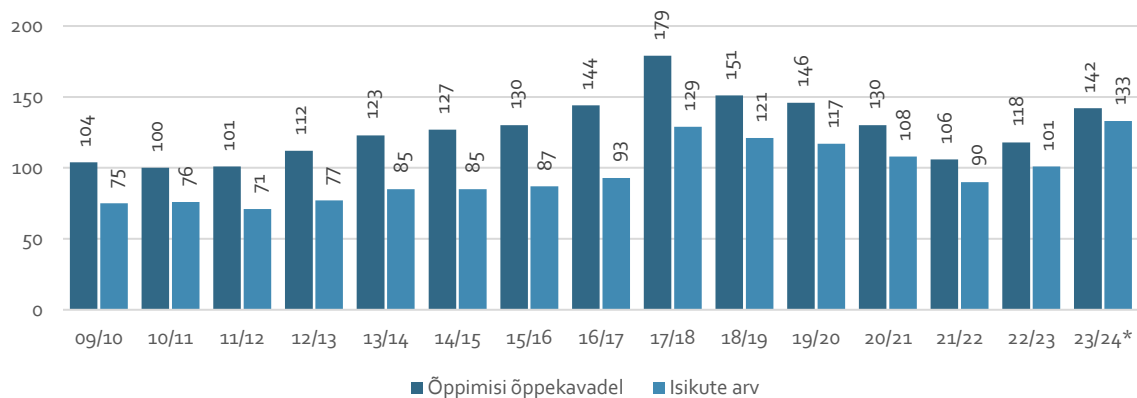
Kuna Kehtna vallas gümnaasiumi ei ole, siis õpivad kõik gümnaasistid väljaspool valda. Gümnaasistide arv on püsinud läbi aastate 70-80 õpilase piiril. Läbi aastate on olnud enamuse gümnaasistide valikuks Rapla Gümnaasium. Enam liigutakse ka Tallinna koolidesse ja Noarootsi Gümnaasiumi (Tabel 16).

Tabel 16. Kehtna valla elanikest õpilased gümnaasiumides 18/19 kuni 23/24 (EHIS)

	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Rapla vald	51	43	43	42	43	46
Tallinna linn	9	11	8	2	3	9
Lääne-Nigula vald	1	2	2	3	4	8
Kohila vald	1		1	2	2	3
Põhja-Pärnumaa vald	2	3	6	11	7	3
Muu omavalitsus	6	9	8	11	8	9
Kokku	70	68	68	71	67	78

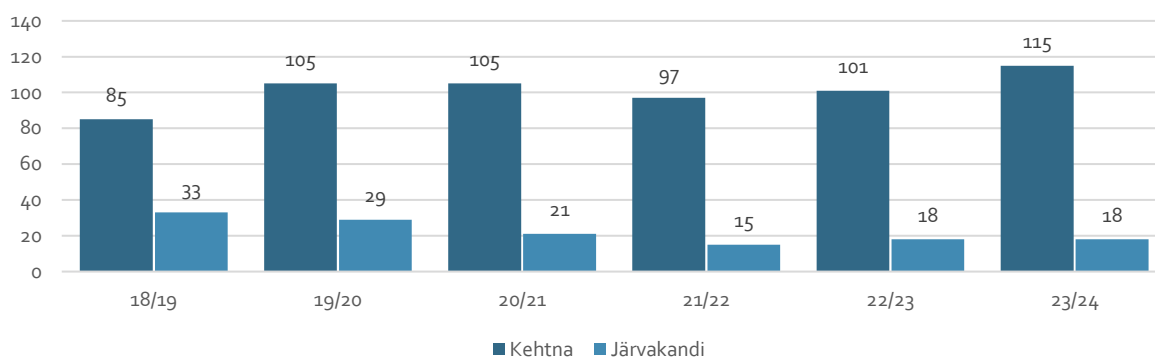
1.4. Huviharidus ja huvitegevus koolides

Omavalitsuses tegutseb üks huvikool – hallatav asutus Kehtna Kunstide Kool. Õppurite arv (osalemine õppekavadel) on viimasel viieteistkümnel aastal olnud vahemikus 100–179 õpilast. Õppeaastal 23/24 õpib koolis 142 õpilast, sh 133 unikaalset isikut (Joonis 9).

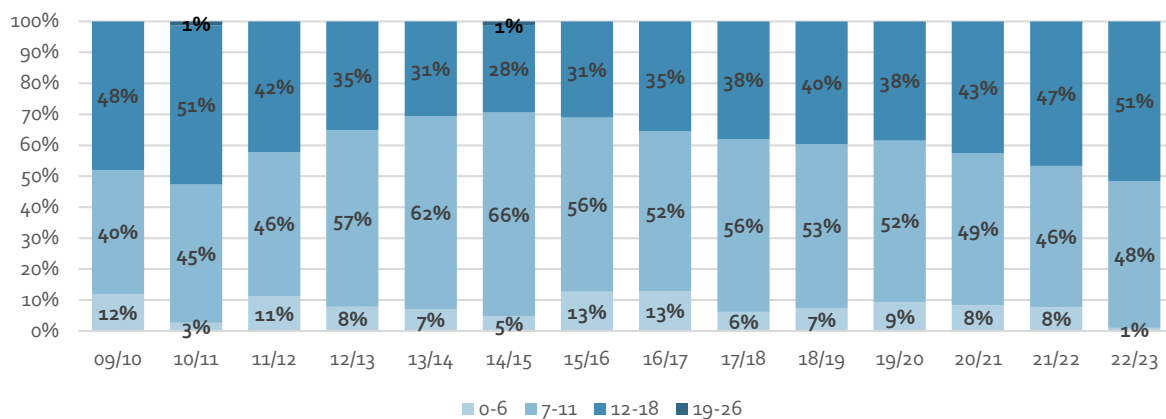
Joonis 9. Õpilaste arv Kehtna Kunstide Koolis õppeaastatel 09/10 kuni 23/24 (EHIS)

Koolis on avatud 18 kinnitatud õppekava, 17 neist muusika- ja kunsti suunal ja üks üldkultuuri suunal. Õpe toimub eel-, põhi- ja vabaõppe vormis. Kehtna tegevuskohas toimub muusika- ja kunstiõpe, Järvakandi tegevuskohas kunsti-, sh klaasikunsti õpe. Valdav osa õppest toimub Kehtna tegevuskohas, Järvakandis on õpilaste arv jäänud paarikümne kanti (Joonis 10).

Joonis 10. Õpilaste arv (isikud) tegevuskohtades (Kehtna Vallavalitsus)

Õpilaste vanusjaotuses on läbi aastate toimunud muutusi. Õppeaastal 22/23 oli ligikaudu pool õpilastest vanuses 7–11 eluaastat ja pool vanuses 12–18 eluaastat. Oluline on möödunud kümnendi jooksul toimunud vanemate õpilaste ehk vanusrühma 12-18 osakaalu suurenemine (Joonis 11). Õpilastest enamus on Kehtna valla lapsed, kuid on ka lapsi teistest omavalitsustest. Valla õpilasi käib huvikoolis ka väljaspool omavalitsust, sh 7 õpilast Rapla Muusikakoolis.

Joonis 11. Õpilaste vanusjaotus Kehtna Kunstide Koolis õppeaastatel 09/10 kuni 22/23 (EHIS)

Huvitegevus on korraldatud kõikide üldhariduskoolide juures. 2023. a sügisel oli koolides kokku 35 huviringi tegevusajaga 65 tundi nädalas. Ringides osales kokku 454 õpilast, mis on võrreldav suurus koolide õpilaste koguarvuga. Teisalt oli koolide lõikes osalus varieeruv. Näiteks Eidapere Koolis osales iga I astme õpilane kolmes ringis, II astme õpilane kahes ringis ja III astme õpilane ühes ringis, siis Kehtna Põhikoolis oli osalus kordades madalam. Üldjuhul langeb ringides osalemine kooliastme kasvades (Tabel 17).

Tabel 17. Huvitegevus koolides 2023. a sügis (Kehtna Vallavalitsus)

	Huviringide arv	Tegevusaeg nädalas (tundi)	I aste	II aste	III aste	Osalejaid kokku
Eidapere Kool	7	12	60	17	16	93
Järvakandi Kool	8	17	24	59	9	92
Kehtna Põhikool	12	15	32	40	26	98
Valtu Põhikool	8	21	134	33	4	171
Kokku	35	65	250	149	55	454
Osakaal			55%	33%	12%	100%
	Õpilaste arv	Osalejaid ringi kohta	I aste	II aste	III aste	Kokku
Eidapere Kool	46	13,3	286%	213%	94%	202%
Järvakandi Kool	99	11,5	73%	174%	28%	93%
Kehtna Põhikool	165	8,2	71%	68%	43%	59%
Valtu Põhikool	176	21,4	209%	52%	8%	97%
Kokku	486	13,0	153%	91%	35%	93%

Lisaks organiseerivad lastele ja noortele erinevat huvitegevust ka omavalitsuse kultuuriasutused.

1.5. Töötajate koosseis

2023. aasta sügisel oli omavalitsuse lasteaedade koosseisus kokku 73,5 töökohta. Üle poole neist on seotud (õppe)töoga rühmades – 24 õpetajat, 14 assistenti ja 13 õpetaja abi. Eidapere lasteaias on toitlustamise ja majandushalduse töökohad kooli koosseisus, Valtu Lasteaias toimub toitlustamine Valtu Põhikooli köögist (Tabel 18).

Tabel 18. Alusharidusasutuste töötajate koosseis 2023 (Kehtna Vallavalitsus)

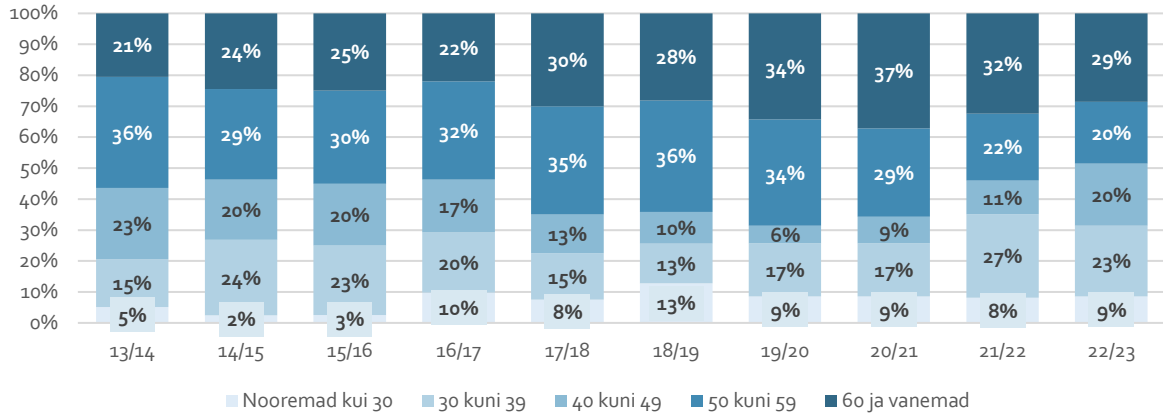
Ametikohad 2023	Eidapere Lasteaed	Järvakandi Lasteaed	Kehtna Lasteaed	Valtu Lasteaed	Kokku
Juhtkond	0,3	1,0	1,5	0,8	3,6
Õpetaja	2,3	3,4	13,5	4,9	24,0
Assistent		3,0	10,0	1,0	14,0
Õpetaja abi	1	3	6	3	13
Tugispetsialist		0,5	1,0	0,2	1,7
Toitlustamine		1,0	5,5		6,5
Korrashoid ja majandushaldus		2,8	5,25	1,25	9,25
Tugiisik			0,5	1,0	1,5
Kokku	3,6	14,6	43,3	12,1	73,5
Lapsi rühmatöötaja kohta	6,8	6,4	5,4	6,6	5,9
Rühmatöötajaid rühma kohta	3,3	3,1	3,3	3,0	3,2

Koolides oli 2023. aasta sügisel töökohti 103,8, neist 54,8 õpetaja ametikohta. Toitlustamine on Kehtna ja Valtu koolis korraldatud teenusena (kooli köök on teenusepakkuja kasutuses). Koolides on keskmiselt 8,9 õpilast õpetaja kohta, sh Eidapere Koolis u 5, Järvakandi Koolis u 8, Kehtna Põhikoolis u 9 ja Valtu Põhikoolis u 12 õpilast õpetaja kohta. Töötajate arvu vaates hakkab silma, et hoolimata samaväärsest õpilaste arvust on Kehtna Põhikooli koosseis oluliselt arvukam kui Valtu Põhikoolis (Tabel 19).

Tabel 19. Üldhariduskoolide töötajate koosseis 2023 (Kehtna Vallavalitsus)

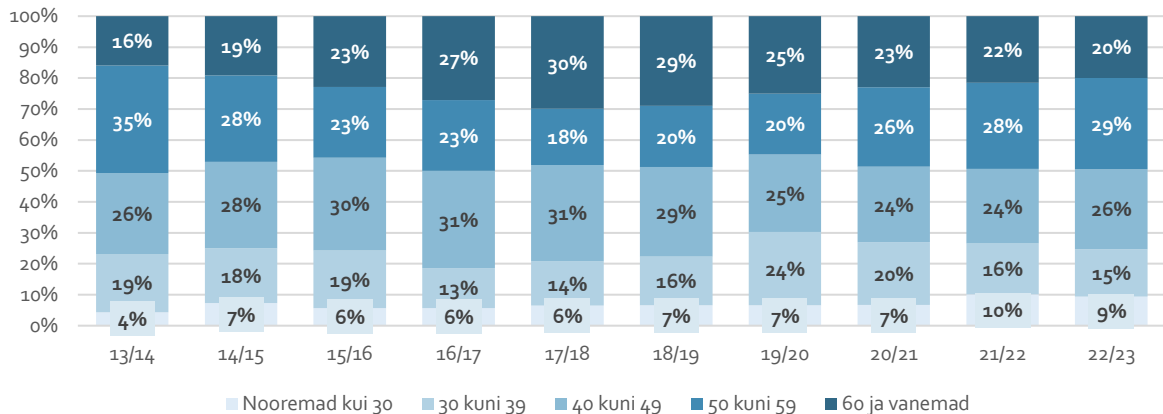
Koosseis 2023	Eidapere Kool	Järvakandi Kool	Kehtna Põhikool	Valtu Põhikool	Kokku
Juhtkond	0,7	2,0	2,0	1,5	6,2
Õpetaja	9,2	12,2	19,6	13,8	54,8
Abiõpetaja/tugiisik	0,0	0,0	2,0	1,5	3,5
Tugispetsialist	2,0	0,5	2,0	2,2	6,7
Administreerimine ja õppe tugitegevused	0,7	4,5	4,6	2,6	12,4
Toitlustamine	1,8	2,0	0,0	1,0	4,8
Korrashoid ja majandushaldus	3,3	4,8	4,0	3,5	15,6
Kokku	17,6	26,0	34,2	26,1	103,8
Õpilasi õpetaja kohta 22/23	4,6	7,8	9,5	11,9	8,9
Õpilasi õpetaja kohta 23/24	5,0	8,1	8,4	12,8	8,9

Lasteiaiaõpetajate vanusjaotuses moodustavad 49% 50-aastased ja vanemad õpetajad, sh on 60-aastaste ja vanemate õpetajate osakaal 29%. Teisalt on viimase paari aasta jooksul toimunud koosseisu noorenemine. Järelikasvu ehk kuni 39-aastaste õpetajate osakaal on 32% (Joonis 12).

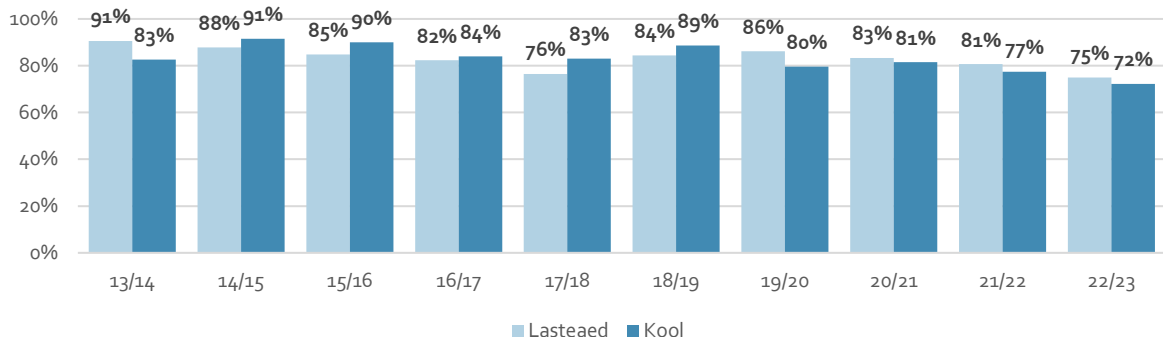
Joonis 12. Lasteaiaõpetajate vanusjaotus õppeaastatel 13/14 kuni 22/23 (EHIS)

Koolide õpetajate vanusjaotuses on vanemate õpetajate osakaal samaväärne – 50-aastased ja vanemad õpetajad moodustavad 49% koolide õpetajaskonnast. Kuni 39-aastaseid õpetajaid on 24% (Joonis 13).

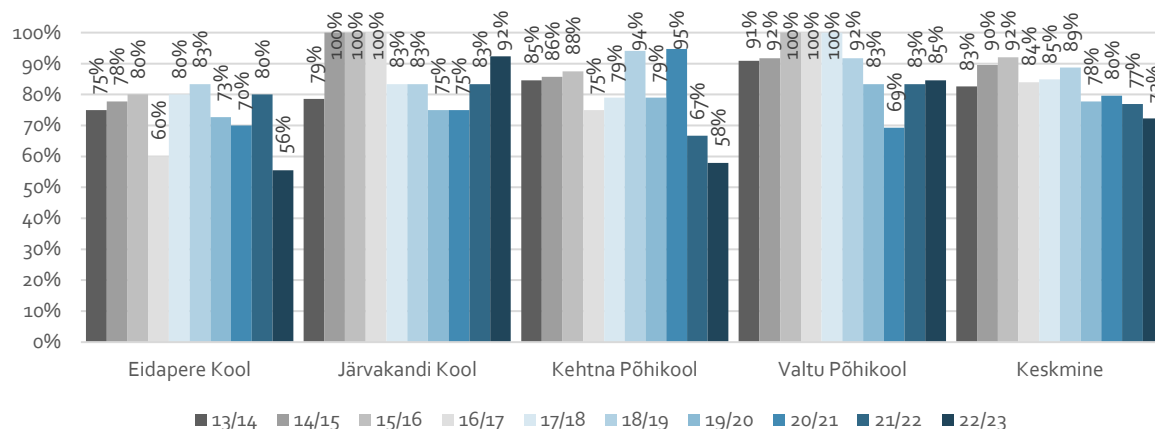
Joonis 13. Kooliõpetajate vanusjaotus õppeaastatel 13/14 kuni 22/23 (EHIS)

Kvalifikatsioonile vastab 75% lasteaiaõpetajatest ja 72% kooliõpetajatest. Õpetajate vastavus kvalifikatsioonile on nii lasteaedades kui ka koolides viimase nelja aasta jooksul oluliselt langenud (Joonis 14).

Joonis 14. Õpetajate (ametikohad) vastavus kvalifikatsioonile õppeaastatel 13/14 kuni 22/23 (EHIS)

Koolide vaates on kõige kvalifitseeritumad õpetajad Järvakandi Koolis ja Valtu Koolis. Viimasel paaril aastal on oluliselt vähenenud kvalifitseeritud õpetajate osakaal Kehtna Põhikoolis ja ka Eidapere Koolis (Joonis 15).

Joonis 15. Õpetajate (ametikohad) vastavus kvalifikatsioonile koolides õppeaastatel 13/14 kuni 22/23 (EHIS)

Tugispetsialistide ametikohad on haridusasutuste koosseisus. Lasteaegades on puudus nii logopeedidest kui ka eripedagoogidest. Logopeedi ja eripedagoogi teenuseid ostetakse küll ka (vajadusel ja) võimalusel sisse teenusena, kuid soovitatavad on püsivad ametikohad (Tabel 20).

Tabel 20. Tugispetsialistide ametikohad lasteaegades sügis 2023 (struktuuris, realselt olemas ja soovitatav) (Kehtna VV)

Lasteaiad	Eripedagoog	Logopeed	Tugispetsialistid kokku	Psühholoog	Tugiisik
Struktuuris olemas	0,5	0	0,5	0	0
Asutustes olemas	1,2	0	1,2	0	2
Olemas osakaal	240%		240%		
Ideaal (vs struktuuris)	2,8	1,8	4,6	0,5	2
Ideaal (vs asutustes)	2,1	1,8	3,9	0,5	0
Olemas osakaal (vs struktuur)	15%	0%	10%	0%	0%
Olemas osakaal (vs asutustes)	36%	0%	24%	0%	100%

Samuti on koolides suur puudujääk nii eripedagoogide, logopeedide kui ka psühholoogide osas. Võrreldes asutustes olemasolevate spetsialistidega (6 ametikohta), on hinnanguline vajadus haridusasutuste hinnangul veel kuni 10 uue ametikoha järele (Tabel 21).

Tabel 21. Tugispetsialistide ametikohad koolides sügis 2023 (struktuuris, realselt olemas ja soovitatav) (Kehtna VV)

Koolid	Eripedagoog	Logopeed	Psühholoog	Sotsiaalpedagoog	Tugispetsialistid kokku	Tugiisik	Abiõpetaja koolis	HEV koordinaator
Struktuuris olemas	2,5	1	0	3,5	7	0	2,5	0
Asutustes olemas	1,5	1	0	3,5	6	0	2,5	0
Olemas osakaal	60%	100%		100%	86%		100%	
Ideaal (vs struktuuris)	3	1	2	4	10	1,5	5	1,7
Ideaal (vs asutustes)	4	1	2	4	11	1,5	5	1,7
Olemas osakaal (vs struktuur)	45%	50%	0%	47%	41%	0%	33%	0%
Olemas osakaal (vs asutustes)	27%	50%	0%	47%	35%	0%	33%	0%

Kehtna Kunstide Koolis on töökohti kokku 11,1 koormuse jagu, neist valdav osa Kehtna tegevuskohas. Kehtna Kunstide Kooli Kehtna majas töötab 2 kunstiõpetajat ja 7

muusikahuvialade õpetajat, Järvakandi filiaalis töötab 2 kunstiõpetajat ja klaasimeister (Tabel 22).

Tabel 22. Kehtna Kunstide Kooli töötajate koosseis 2023 (Kehtna Vallavalitsus)

Koosseis 2023	Kehtna	Järvakandi	Kokku
Juhtkond	1,25		1,3
Õpetaja	5,0	1,2	6,2
Muu	1,2	1,0	2,2
Korrashoid ja majandushaldus	1,0	0,5	1,5
Kokku	8,5	2,7	11,1

1.6. Kinnisvara

Haridusasutuste kasutuses on kokku enam ligi 15 tuhat ruutmeetrit pinda, sh koolides u 8400 m², lasteaedades u 5500 m² ja huvikoolil u 800 m². Koolides on õpilase kohta pinda keskmiselt 17 m², sh enim Eidapere Koolis (33 m² õpilase kohta) ja vähim Valtu Põhikoolis (11 m² õpilase kohta). Järvakandi ja Valtu koolidel on eraldi tööõpetuse hoone. Eidapere ja Kehtna koolid kasutavad vaid osa hoone pinnast, hoones tegutsevad ka teised asutused.

Järvakandi, Kehtna ja Valtu lasteaiad tegutsevad oma hoones, sh on Kehtna lasteaiahoone üks rühmaruum Kehtna Klubi kasutuses. Eidapere rühm on samas hoones Eidapere Kooli ja Eidapere Kultuurikeskusega, Inglise rühm tegutseb Inglise haridus- ja kultuurikeskuse hoones ning Lelle rühm Lelle Rahvamaja hoones.

Kehtna Kunstide Kool jagab Kehtna alevikus hoonet Kehtna Klubiga, Järvakandi tegevuskoha ruumid on Järvakandi Teenindusmaja II korrusel (Tabel 23).

Tabel 23. Haridusasutuste kasutuses olev pind (Kehtna Vallavalitsus, Ehitisregister)

Asutuse nimi	Õpilasi 23/24	Kasutuses netopind (m ²)	Pinda õpilase kohta (m ²)
Eidapere Kool	46	1 516	33
Järvakandi Kool	99	2 069	21
Kehtna Põhikool	165	2 972	18
Valtu Põhikool	176	1 871	11
Kokku	486	8 428	17
Asutuse nimi	Lapsi 23/24	Kasutuses netopind (m ²)	Pinda lapse kohta (m ²)
Eidapere Kool (Kukupai)	19	187	10
Järvakandi Lasteaed Pesamuna	57	1445	25
Valtu Lasteaed Pesapuu	57	855	15
Siller Kehtna rühmad	124	2689	22
Siller Inglise rühm	17	234	14
Siller Lelle rühm	18	139 ²	8
Kokku	292	5549	19
Asutuse nimi	Lapsi 23/24	Kasutuses netopind (m ²)	Pinda õpilase kohta (m ²)
Kunstide kool (Kehtna)	115	u 500	4
Kunstide kool (Järvakandi)	18	u 300	17
Kokku	133	800	6
Kõik kokku	425	14 777	35

Möödunud kümnendil on suuremas osas rekonstrueeritud Järvakandi Kooli ja Kehtna Lasteaia Kehtna hoone. Hoonete jääkväärtus omavalitsuse bilansis on 2023. a lõpu seisuga ligi 6 miljonit eurot (Tabel 24).

² v.a. söögisaal

Tabel 24. Haridusasutuste hoonete jääkväärtus seisuga 31.12.2023 (Kehtna Vallavalitsus)

Põhivara nimetus	Jääkmaksumus seisuga 31.12.2023
Järvakandi Kool	1 390 000
Järvakandi Lasteaed	178 000
Kehtna Põhikool	1 055 000
Kehtna Lasteaed	1 515 000
Eidapere Kool	323 000
Valtu Põhikool	474 000
Valtu Lasteaed	687 000
Inglise rühm (Inglise hariduse- ja kultuurikeskus)	teadmata
Lelle rühm (Lelle Rahvamaja)	teadmata
Muusika- Ja Kunstide Kool (Kehtna)	teadmata
Muusika- Ja Kunstide Kool (Järvakandi Teenindusmaja)	teadmata
Kokku	5 622 000

Valtu Lasteaiahoone on kümmekond aastat vana uusehtis, kuid vajab juba mõningaid parendusi (küttesüsteem ja katus). Kehtna lasteaed läbis kaks aastat tagasi täisrekonstrueerimise (v.a. ujula ja majanduse abiruumid). Inglise ja Lelle rühmaruumides on tingimused head, investeringuid vajab tervikuna mõlema hoone ventilatsiooni- ja küttesüsteem.

Valtu Põhikoolile on lähiaastatel kavandamisel juurdeehituse rajamine (saal, söögisaal, tehnoloogia õppeklassid). Kehtna Põhikooli hoone vajab fassaadi kaasjastamist ning erinevaid sisetöid. Järvakandi Kooli hoones on tarvis lõpetada võimla soojustamine ning rajada täiendavaid ruume kaasava hariduse õppe korraldamiseks. Eidapere Kooli kasutuses olev hoone on liiga suur, amortiseerunud ja kõrgete energiakuludega. Soovitav on uue hoone ehitamine, mis oleks vastavuses piirkonna teenusevajadusega. Kõige halvemas seisukorras on 1960. aastal valminud Kehtna Kunstide Kooli hoone Kehtnas, mis vajab täisrekonstrueerimist, soovitatav on uue hoone rajamine (nt õppeklasside helikindlust pole võimalik muidu saavutada). Järvakandi Teenindusmaja (1972) seisukord ei ole hea ja hoone tulevik vajab eraldi mõtestamist. Järvakandi Lasteaia hoone on rajatud 1976. aastal algselt 6-le rühmale. Tegelik teenusevajadus piirkonnas on juba pikemat aega 3 rühma tasemel, mistõttu on soovitatav hoone rekonstrueerimise asemel kaaluda uue väiksema hoone rajamist. Kokku on valla haridushoonete investeringuvajadus järgmiseks kümnendiks ainult hooneid parendades ligi 7 miljonit eurot, kolme uue hoone ehitamise korral ligi 11 miljonit eurot (Tabel 25)

Tabel 25. Hinnanguline haridushoonete investeringuvajadus kümnendi jooksul (Kehtna Vallavalitsus)

Asutus /Objekt	Investeringuvajadus 1 (rekonstrueerimistööd)	Investeringuvajadus 2 (uue hoone ehitus)	Märkus
Valtu Lasteaed	135 000 €		maaküte, katus
Kehtna Lasteaed	220 000 €		ujula
Inglise rühm (Inglise hariduse- ja kultuurikeskus)	255 000 €		terve hoone
Lelle rühm (Lelle Rahvamaja)	350 000 €		terve hoone
Valtu Põhikool	2 820 000 €		juurdeehitus
Kehtna Põhikool	470 000 €		fassaad, sisetööd
Järvakandi Kool	440 000 €		võimla, kaasava hariduse ruumid
Eidapere Kool ja lasteaiaühm	940 000 €	1 800 000 €	uus 600 m2
Kunstide Kool (Kehtna)	420 000 €	1 500 000 €	uus 500 m2
Kunstide Kool (Järvakandi Teenindusmaja)		laiem teema, tuleb vaadata koosmõjus teiste pinnal tegutsevate asutustega	terve hoone
Järvakandi Lasteaed Pesamuna	700 000 €	2 700 000 €	uus 900 m2
Kokku	6 750 000 €	6 000 000 €	

1.7. Finantseerimine

Haridusvaldkonna kulu moodustab 2023. aasta eelarves põhitegevuse kuludest ligi 55% ehk 6,17 miljonit eurot. Sellest 3,45 miljonit eurot moodustavad kulud üldharidusele, 1,93 miljonit eurot alusharidusele, 0,42 miljonit huviharidusele ja -tegevusele ning 0,38 miljonit muudeks valdkonna kuludeks (koolitransport, koolitoit ja hariduse haldus).

Tulud toetusfondist on 2,44 miljonit eurot, õppekohtade müügist ja lapsevanemate omaosalusest u 0,46 miljonit. Seega on omavalitsuse omarahastus haridusvaldkonnale muude tulude arvelt suurusjärgus 3,28 miljonit eurot (Tabel 26).

Tabel 26. Haridusvaldkonna tulud ja kulud 2023. aasta eelarves (Kehtna Vallavalitsus)

	Tulud	Kulud	sh toetusfond	sh KOV rahastus
Lasteaiakohad	141 000	79 000		-62 000
Eidapere Lasteaed	12 000	111 000		99 000
Järvakandi Lasteaed	41 000	357 000		316 000
Kehtna Lasteaed	113 000	1 011 000		898 000
Valtu Lasteaed	51 000	367 000		316 000
Alusharidus kokku	358 000	1 925 000	96 000	1 471 000
Koolikohad	32 000	141 000		109 000
Eidapere Kool	6 000	602 000	365 000	231 000
Järvakandi Kool	5 000	798 000	546 000	247 000
Kehtna Põhikool	9 000	1 079 000	765 000	305 000
Valtu Põhikool	0	831 000	555 000	276 000
Üldharidus kokku	52 000	3 451 000	2 231 000	1 168 000
Noorte huviharidus ja huvitegevus	1 000	109 000		108 000
Huvihariduskohad	9 000	42 000		33 000
Kehtna Kunstide Kool	21 000	205 000		184 000
Kunstide Kool (Järvakandi)	4 000	61 000		57 000
KKK vabaharidus	4 000	3 000		-1 000
Huviharidus- ja tegevus kokku	39 000	420 000	108 000	273 000
Õpilastransport		120 000		120 000
Koolitoit	14 000	152 000		138 000
Hariduse haldus		90 000		90 000
Logopeedi teenus		20 000		20 000
Muud valdkonna kulud kokku	14 000	382 000	0	368 000
Kõik kokku	463 000	6 178 000	2 435 000	3 280 000

Lasteaedade rahastamine toimub peaaegu täielikult omavalitsuse eelarvest (lapsevanemad maksavad ka kohatasu ja riik eraldab toetusfondi kaudu raha õpetajate palga ühtlustamiseks üldhariduskoolidega). Üldhariduskoolide rahastamine toimub riigieelarve toetusfondi eraldise ja omavalitsuse omavahendite arvelt järgnevalt:

- Toetusfondi kaudu eraldab riik omavalitsusele vahendid põhikooli- ja gümnaasiumi õpetajate, juhtide (direktorid ja õppealajuhatajad) ning osaliselt tugispetsialistide töötasudeks (riigieelarve tööjõukulude toetus);
- Toetusfondi kaudu eraldab riik omavalitsusele vahendeid koolituse, õppekirjanduse ja koolisöögi kulude katmiseks (riigieelarve majandamiskulude toetus);
- Omavalitsus katab eelarvest kooli pidamisega seotud töökohtade kulud – administratsioon, õppe tugitegevused, toitlustamine ja majandushaldus jms (vallaelarve tööjõukulud) ja riigieelarve toetusfondi profiili töökohtade kulud, kui need ületavad toetuse mahtu;
- Omavalitsus katab eelarvest kooli pidamisega seotud muud majandamiskulud, sh kinnisvarakulud (vallaelarve majandamiskulud).

Huvihariduse- ja tegevuse rahastamine toimub samuti valdavas osas omavalitsuse eelarvest (lapsevanemad maksavad õppetasu ja riik eraldab toetusfondi kaudu raha tegevuse korraldamiseks).

Nelja lasteaia pidamise kulude maht eelarves kokku on ligi 1,84 miljonit eurot, millele lisandub lasteaiakohtade ostmise kulu teistelt omavalitsustelt 79 tuhande euro eest. Ühe lasteaiarühma pidamise kulu asutustes on keskmiselt 115 tuhat eurot, varieeruvus asutuste lõikes ei ole suur. Ühe lasteaiakoha tegelik kulu lapse kohta valla lasteaedades on keskmiselt 6300 eurot aastas. (Tabel 27).

Tabel 27. Alushariduse tegevuskulud 2023. a eelarves (Kehtna Vallavalitsus)

	Eidapere Lasteaed	Järvakandi Lasteaed	Kehtna Lasteaed	Valtu Lasteaed	Kokku
Põhitegevuse kulud	111 000	357 000	1 011 000	367 000	1 845 000
Töötasud	82 000	292 000	832 000	279 000	1 485 000
Majandamiskulud	29 000	65 000	178 000	88 000	361 000
sh energiakulud	11 000	18 000	59 000	22 000	109 000
Tööjõukulude osakaal	74%	82%	82%	76%	80%
Energiakulude osakaal	10%	5%	6%	6%	6%
Osakaal kogukuludest	6%	19%	55%	20%	100%
Osakaal lastest	7%	20%	54%	20%	100%
Kulu lapse kohta	5 800	6 300	6 400	6 400	6 300
Kulu rühma kohta	111 000	119 000	112 000	122 000	115 000

Lasteaedade palgafondi suurus on 1,48 miljonit eurot. Lasteaiaõpetajate ja lasteaiaõpetajate abide töötasud on omavalitsuses ühtlustatud. Kinnitatud lasteaedade tegevuskoha arvestuslik maksumus 2023. aastaks on vahemikus 480–530 eurot kuus.

Nelja üldhariduskooli pidamise kulude maht on 3,3 miljonit eurot (v.a koolitoit). Kuludest 85% moodustab palgafond suurusega 2,8 miljonit eurot. Koolipidamise kulu omavalitsusele õpilase kohta on 2023. a eelarve alusel 2200 eurot aastas ehk 180 eurot kuus. Kinnitatud kohamaksumus on soodsaim Valtu Põhikoolis (127 eurot kuus) ning kalleim Eidapere Koolis (442 eurot kuus). Õpilaste arvu ja kulude proportsioonis toimub eelarve ümberjagamine Eidapere ja Järvakandi koolile eelkõige Valtu kooli arvel. Koolikohtade mujalt ostmise kulu omavalitsusele on võrreldes koolipidamise kuluga tulenevalt riiklikult kinnitatud määra soodsam (Tabel 28).

Tabel 28. Üldhariduse tegevuskulud 2023. a eelarves (Kehtna Vallavalitsus)

	Eidapere Kool	Järvakandi Kool	Kehtna Põhikool	Valtu Põhikool	Kokku
Põhitegevuse kulud	603 000	798 000	1 079 000	831 000	3 311 000
Töötasud	524 000	699 000	915 000	679 000	2 817 000
sh KOV	162 000	163 000	179 000	140 000	644 000
sh toetusfond	361 000	537 000	736 000	539 000	2 172 000
Majandamiskulud	76 000	89 000	134 000	136 000	435 000
sh energiakulud	39 000	48 000	67 000	47 000	201 000
Toetusfondi majandamiskulud	4 000	10 000	30 000	17 000	60 000
Tööjõukulude osakaal	87%	88%	85%	82%	85%
Energiakulude osakaal	6%	6%	6%	6%	6%
Osakaal kogukuludest	18%	24%	33%	25%	100%
Osakaal õpilastest	9%	20%	34%	36%	100%
Osakaal toetusfondist	16%	24%	34%	25%	100%
Kulu õpilase kohta	5 200	2 500	1 900	1 600	2 200
Kulu õpilase kohta (kuus)	430	210	160	130	180
Kinnitatud kohamaksumus 2023	442	217	133	127	
Õpilasi 23/24	46	99	165	176	486

Kehtna Kunstide Kooli eelarvemaht on 267 tuhat eurot, sellest u 200 tuhat Kehtna ja 60 tuhat Järvakandi tegevuskoha pidamiseks. Tööjõukulude osakaal on 89% asutuse eelarvest (Tabel 29).

Tabel 29. Huvikooli tegevuskulud 2023. a eelarves (Kehtna Vallavalitsus)

	Kuntside Kool (Kehtna)	Kuntside Kool (Järvakandi)	Kokku
Põhitegevuse kulud	205 000	61 000	267 000
Töötasud	181 000	55 000	237 000
Majandamiskulud	24 000	6 000	30 000
sh energiakulud	12 000	2 000	14 000
Tööjõukulude osakaal	88%	90%	89%
Energiakulude osakaal	6%	4%	5%
Osakaal kogukuludest	77%	23%	100%
Osakaal lastest	85%	15%	100%
Kulu õpilase kohta	2 000	3 400	2 200
Kulu lapse kohta (9 kuud)	220	380	240
Kinnitatud kohamaksumus 22/23			248
Õpilasi 22/23	101	18	119

Riigieelarve toetusfondi eraldis üldhariduskoolide pidamiseks (v.a. koolitoit) oli 2023. aastal kokku 2,07 miljonit eurot. Toetusfondist on riigi poolt rahastatud direktori ja õppealajuhataja tööjõukulud (juhid), põhikooliõpetajate tööjõukulud ning hariduslik erivajadusega laste õpetamise tööjõukulud ja töhustatud ja eritoe tegevustoetus (tugispetsialistid). Toetusfondi eraldisest moodustab valdava osa põhikooliõpetajate töötasu toetus, mis on 1,8 miljonit eurot, sh 306 tuhat eurot haridusliku erivajadusega laste õppeks. Tõhustatud ja eritoe tegevustoetus oli 128 tuhat eurot ning direktorite ja õppealajuhatajate tööjõukulude eraldis 79 tuhat eurot.

Toetusfondi rahastus palgakuludeks (juhtkond, õpetajad, tugispetsialistid) ei kata asutuste koosseisude ja palgaandmete alusel arvestatud vastavad kulud. Puudujääk tekib juhtimiskuludes mahus u -107 tuhat ja õpetajate tööjõukuludes u -285 tuhat eurot ning „ülejätk“ tugispetsialistide kuludes (+160 tuhat). Lisaks sisalduvad eelarves eraldi kulud tugispetsialistide teenuste ostmiseks (isikud, kes ei tööta asutuste koosseisus) (Tabel 30).

Tabel 30. Toetusfondi eraldise tööjõukulude ja vallaeelarve tööjõukulude võrdlus (Rahandusministeerium, Kehtna Vallavalitsus)

	Toetusfond 2023	Vallaeelarve 2023	Vahe
Juhtimine	79 000	187 000	-107 000
Õpetajate töötasu (põhikool)	1 512 000	1 798 000	-286 000
Tugispetsialistid	307 000	146 000	161 000
Kokku	1 898 000	2 130 000	-232 000

Võttes peale tööjõukulude arvesse ka toetusfondi muud üldhariduskoolidele mõeldud eraldised, ületavad toetusfondist rahastatavad kulud vallaeelarve vastavad kulud u 170 tuhande euroga. Seega katab vald ligikaudu 200 tuhande euro ulatuses toetusfondist rahastatavaid kulud. Arvestades õpilaste ja erivajadusega õpilaste arvu asutustes, on arvestatud toetusfondi eraldise ja vallaeelarves asutustele planeeritud kulude erisus. Eidapere Kooli kulud on u 180 tuhande euro võrra suuremad ja Järvakandi Kooli kulud u 100 tuhande euro võrra suuremad, kui proportsionaalse jaotuse korral. Kehtna Põhikooli kulud on vastavalt 20 tuhande ja Valtu Põhikooli kulud 90 tuhande euro võrra väiksemad. Ehk siis vallaeelarves toimub kulude ümberjagamine eelkõige Valtu Põhikooli rahastusest (Tabel 31).

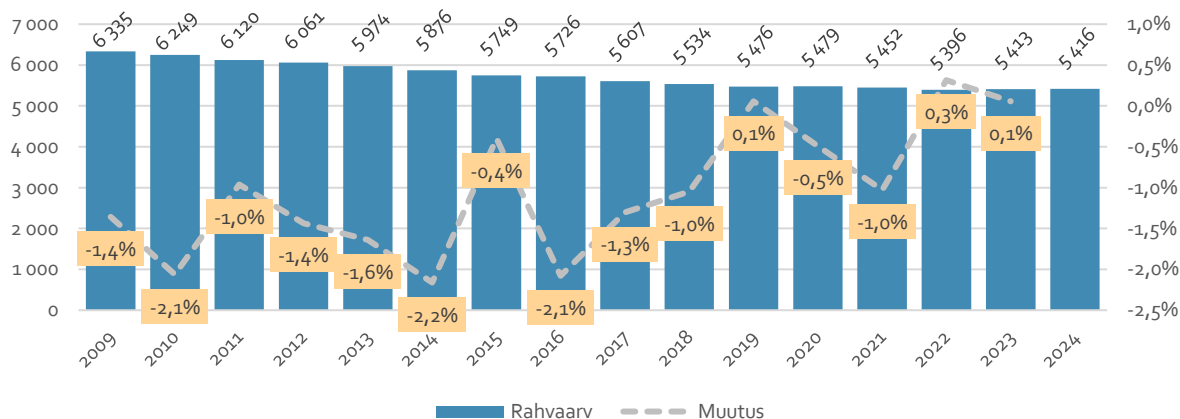
Tabel 31. Toetusfondi 2023 jaotus arvestades õpilaste ja erivajadusega õpilaste arvu asutustes

	Õpetajad	HEV	Juhtimine	Koolitus	Õppekirjandus	Tugi	Kokku	Jaotus 2023 eelarves	Vahe	Õpilase kohta
Eidapere Kool	130 000	31 000	7 000	1 000	2 000	13 000	185 000	365 000	-181 000	-4 310
Järvakandi Kool	298 000	89 000	16 000	2 000	5 000	37 000	447 000	546 000	-99 000	-1 031
Kehtna Põhikool	577 000	116 000	30 000	3 000	11 000	48 000	786 000	765 000	20 000	108
Valtu Põhikool	506 000	71 000	27 000	3 000	9 000	30 000	646 000	555 000	90 000	552
Kokku	1 512 000	307 000	79 000	8 000	28 000	128 000	2 063 000	2 232 000	-170 000	

2. MÕJUTEGURID JA VÄLISKESKKOND

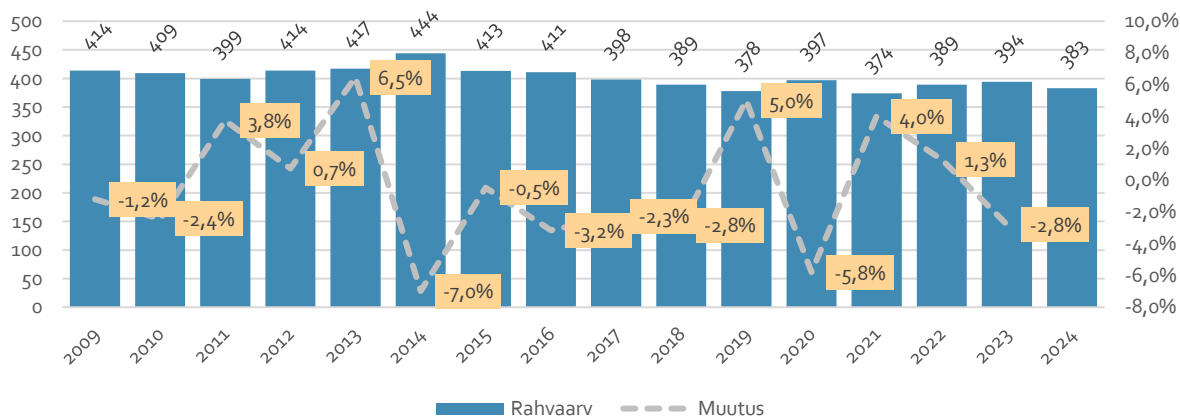
2.1. Rahvastikuarengud omavalitsuses ja piirkondades

Kehtna vallas elas 1. jaanuari 2024. a seisuga 5416 inimest (v.a omavalitsuse täpsusega registreeritud elanikud). Omavalitsuse elanike arv on möödunud 15 aasta vaates küll kahanenud u goo võrra, kuid viimastel aastatel püsinud stabiilne³ (Joonis 16).

Joonis 16. Rahvaarvu muutus omavalitsuses 2009–2024 (rahvastikuregister)

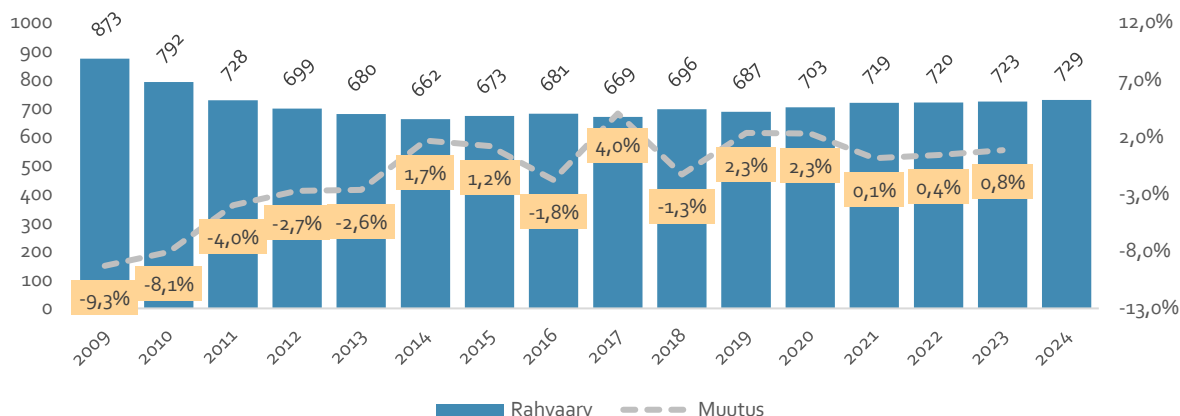
Kuni 6-aastaste arv on püsinud pikemat aega u 400 piiril. 2024. aasta alguses oli vanusrühmas 383 last, mida on siiski ligi 60 võrra vähem kui kõrghetkel kümnend tagasi (Joonis 17).

Joonis 17. Vanusrühma 0–6 muutus omavalitsuses 2009–2024 (rahvastikuregister)

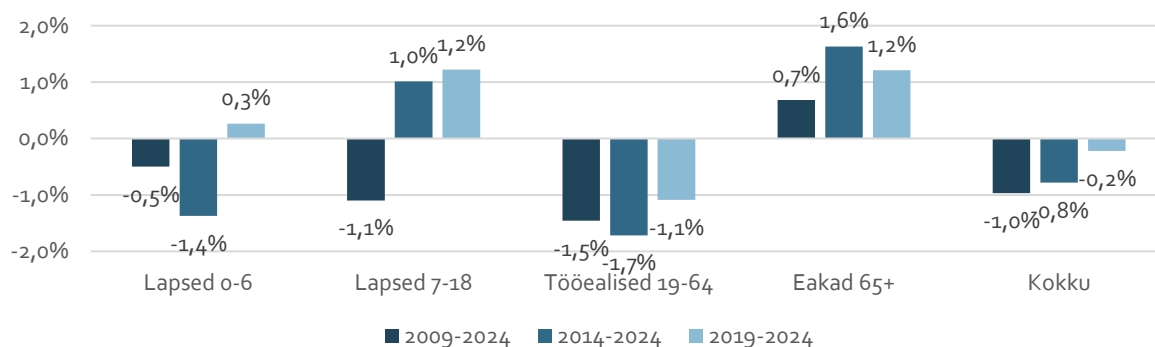
Koolieas laste arv on võrreldes vaatlusperioodi algusega langenud, samas võrreldes madalseisuga kümnend aastat tagasi u 60 võrra enam. 2024. aasta alguses elas omavalitsuses 7–18-aastaseid noori 729 (Joonis 18).

³ Tuleb arvestada, et 2023. ja 2024. aasta rahvastikuandmetes sisalduvad Ukraina sõjapõgenikud, kelle täpne arv ning soo-vanusjaotus on teadmata.

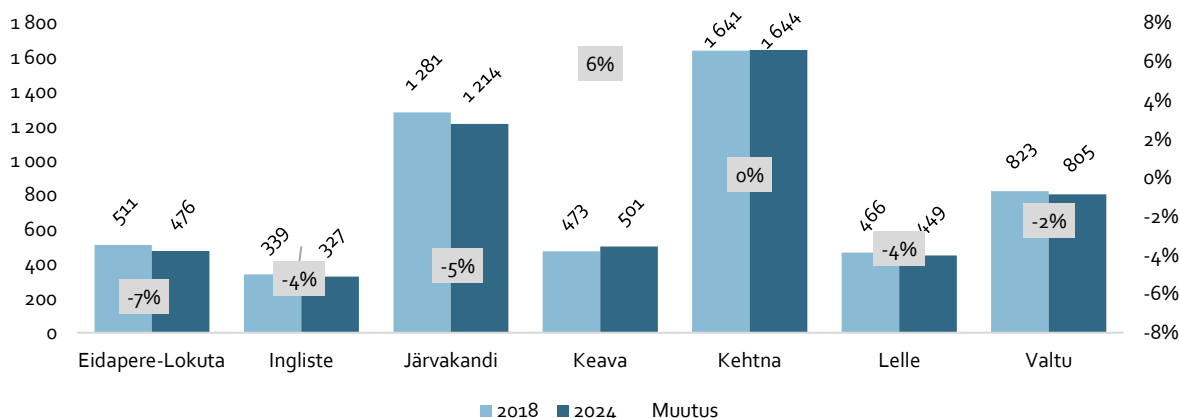
Joonis 18. Vanusrühma 7–18 muutus omavalitsuses 2009–2024 (rahvastikuregister)

Teistest vanusrühmadest oli 2024. a alguses 19–64-aastaseid tööelisi 3075 ja 65-aastaseid ja vanemaid elanike 1229. Perioodil 2009–2024 on vanusrühmade dünaamika olnud erisuunaline. Kahanenud on nooremad vanusrühmad 0–6 (-7% võrra), 7–18-aastaste (-22%) ja tööeliste arvukus (-16%). Suurenenud on 65-aastaste ja vanemate elanike arv (10%) (Joonis 19).

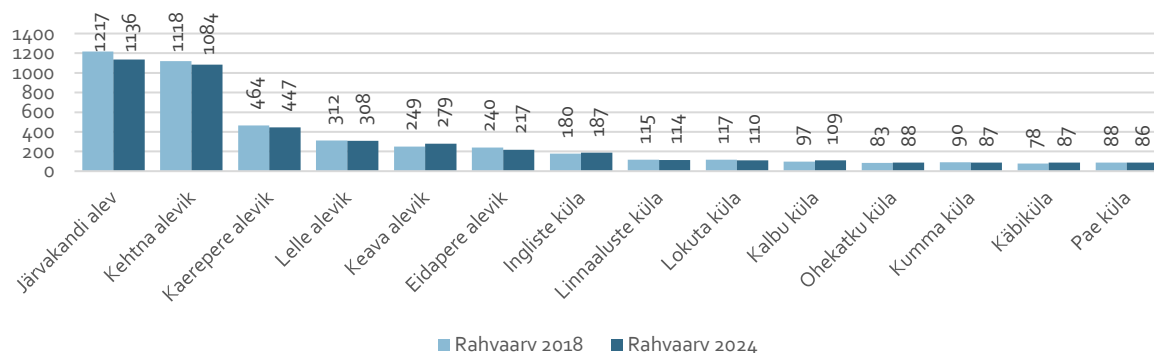
Joonis 19. Rahvaarvu aastakeskmine muutus vanuserühmades omavalitsuses 2009–2024 (rahvastikuregister)

Piirkondadest on suuremad enam kui 1600 elanikuga Kehtna ja u 1200 elanikuga Järvakandi. Möödunud kuuel aastal on rahvaarv kasvanud ainult Keava piirkonnas (+6%). Kehtna piirkonna rahvaarv on püsinud stabiilne, teistes piirkondades on aset leidnud 2%-7% suurune kahanemine (Joonis 20).

Joonis 20. Rahvaarvu muutus piirkondades 2018–2024 (rahvastikuregister)

Asustusüksustest on suurima elanike arvuga kõikide piirkondade keskused, sh viis alevikku. (Joonis 21).

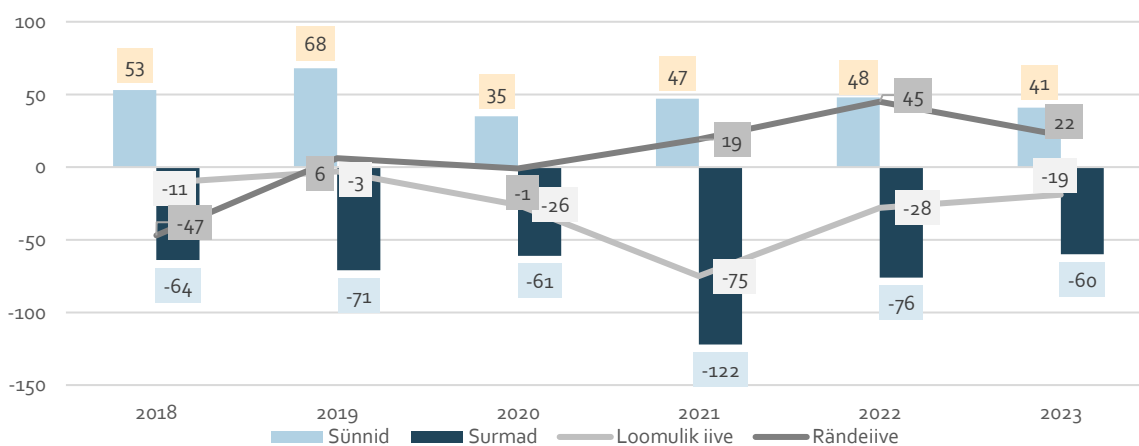
Joonis 21. Rahvaarv suuremates asustusüksustes 2018 ja 2024 (rahvastikuregister)

Piirkondade suurus ja asustustihedus on suuresti varieeruv. Näiteks moodustab pindalalt suurim Eidapere-Lokuta piirkond 30% valla pindalast, kuid seal elab vaid 9% rahvastikust, asustustihedusega 3,5 inimest/km² kohta. Ligi kolmandik rahvastikust elab Kehtna ja ligi veerand Järvakandi piirkondades. Asustustihedus on kõrgeim pindalalt väikeses Valtu piirkonnas - 32 inimest/km² kohta (Tabel 32).

Tabel 33. Piirkondade näitajad 1.01.2024 (rahvastikuregister, Maa-amet)

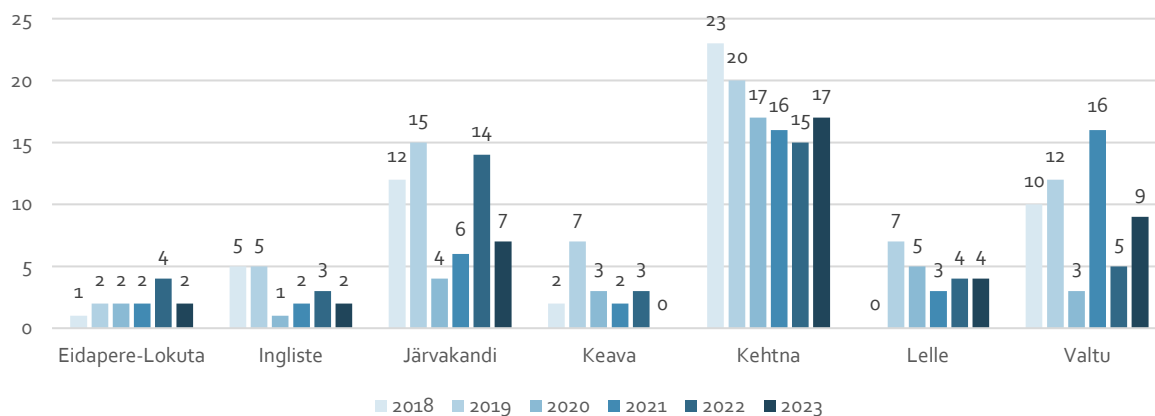
	Asustatud asustusüksuste arv	Elanike arv seisuga 1.01.2024	Osakaal elanikest	Osakaal pindalast	Pindala (km ²)	Asustustihedus (in/ km ²)
Eidapere-Lokuta	10	476	9%	27%	138	3,5
Ingliste	3	327	6%	8%	41	7,9
Järvakandi	4	1 214	22%	17%	88	13,8
Keava	5	501	9%	6%	32	15,5
Kehtna	14	1 644	30%	19%	95	17,3
Lelle	6	449	8%	18%	92	4,9
Valtu	7	805	15%	5%	25	32,0
Kokku	49	5 416	100%	100%	512	10,6

Loomulik iive on vallas negatiivne. Viimasel kuuel aastal on aastakeskmiselt olnud sünde 48 ja surmasid 78 ehk omavalitsuse rahvaarv on loomuliku iibe tõttu aastakeskmiselt vähenenud 30 elaniku võrra. Samas on rände-iive möödunud kuuest aastast neljal olnud positiivne. Viimasel kuuel aastal on aastakeskmiselt saanud 18 inimest enam kui lahkunud (Joonis 22).

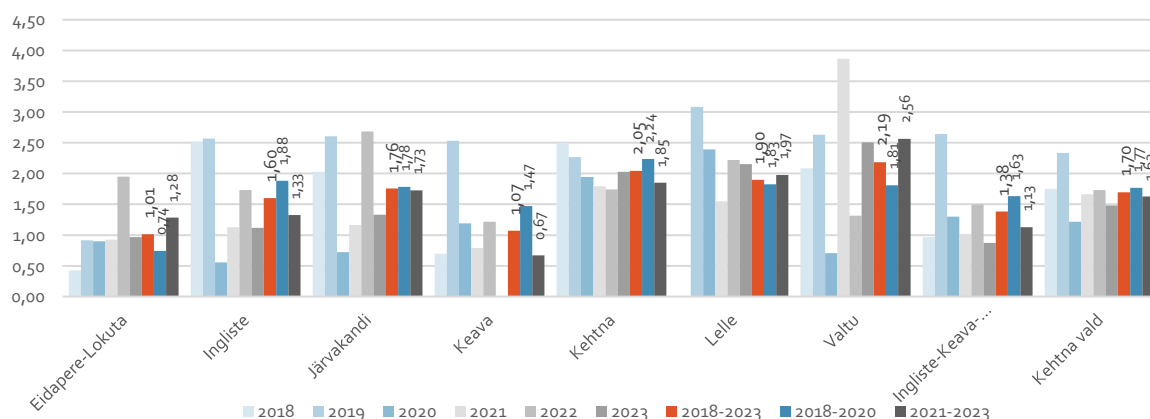
Joonis 22. Loomulik- ja rände-iive 2018–2023 (rahvastikuregister)

Aastane sündide arv omavalitsuses on aastatel 2018–2023 tervikuna olnud vahemikus 35–68 last. Aastakeskmiselt on Eidapere-Lokuta piirkonnas sündinud 2 last, Inglise piirkonnas 3, Järvakandi piirkonnas 10, Keava piirkonnas 3, Kehtna piirkonnas 18, Lelle piirkonnas 4 ja Valtu piirkonnas 9 last (Joonis 23).

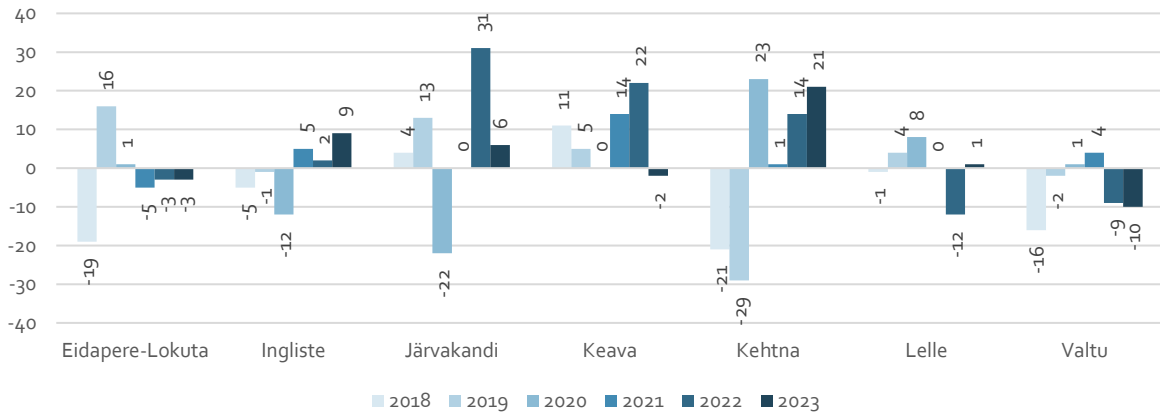
Joonis 23. Sündide arv piirkondades aastatel 2014–2023 (rahvastikuregister)

Summaarne sündimuskordaja on vallas möödunud kuuel aastal olnud keskmiselt 1,7 last, mis on võrreldes Eesti keskmisega kõrgem näitaja (samal perioodil keskmiselt u 1,55 last). Võrreldes omavalitsuse keskmise näitajaga, on kordaja on olnud kõrgem Valtu, Kehtna, Lelle ja Järvakandi piirkonnas (Joonis 24).

Joonis 24. Summaarne sündimuskordaja omavalitsuses ja piirkondades 2018–2023

Sisse- ja väljaränne ei jaotu ajas ning territoriaalselt ühtlaselt. Statistiliselt on kuue aasta jooksul enam elanikke lisandunud Kehtna (aastakeskmiselt 8 elanikku) ja Järvakandi piirkonda (aastakeskmiselt 5 elanikku). Lelle piirkonnas on rändesaldo olnud aastakeskmiselt -6 elanikku. Teistes piirkondades on rändesaldost tulenevad muutused veel tagasihoidlikumad (Joonis 25).

Joonis 25. Rändeiive piirkondades 2018–2023 (rahvastikuregister)

Kokkuvõtvalt on viimasel kuuel aastal loomuliku- ja rändeiibe mõju rahvaarvu muutusele olnud vastavalt -0,1% ja 0,1% aastas. Positiivne rändesaldo on ainult Keava ja Kehtna piirkonnas kompenseerinud negatiivse loomuliku iibe mõju rahvaarvule, mujal mitte (Tabel 34).

Tabel 34. Loomuliku- ja rändeiibe mõju piirkondades aastatel 2017–2022 (rahvastikuregister)

Loomuliku iibe jaotus	2018	2019	2020	2021	2022	2023	aastakeskmine
Eidapere-Lokuta	-0,2%	-0,8%	-1,2%	-1,2%	0,6%	-1,6%	-0,7%
Ingliste	1,5%	-0,6%	-0,6%	-1,9%	-0,6%	-0,9%	-0,5%
Järvakandi	-0,9%	-1,0%	-1,2%	-2,5%	-1,6%	-0,7%	-1,3%
Keava	-1,7%	0,6%	0,0%	-2,1%	-1,0%	-0,4%	-0,8%
Kehtna	0,2%	0,6%	-0,2%	-0,9%	0,2%	-0,2%	-0,1%
Lelle	-0,6%	-0,6%	0,4%	-2,5%	-0,7%	0,4%	-0,6%
Valtu	0,5%	0,9%	-0,1%	0,6%	-0,6%	0,5%	0,3%
Kokku	-0,2%	-0,1%	-0,5%	-1,4%	-0,5%	-0,4%	-0,5%

Rändeiibe jaotus	2018	2019	2020	2021	2022	2023	aastakeskmine
Eidapere-Lokuta	-3,7%	3,3%	0,2%	-1,0%	-0,6%	-0,6%	-0,4%
Ingliste	-1,5%	-0,3%	-3,6%	1,6%	0,6%	2,8%	-0,1%
Järvakandi	0,3%	1,0%	-1,7%	0,0%	2,6%	0,5%	0,4%
Keava	2,3%	1,1%	0,0%	2,9%	4,5%	-0,4%	1,7%
Kehtna	-1,3%	-1,8%	1,4%	0,1%	0,9%	1,3%	0,1%
Lelle	-0,2%	0,9%	1,7%	0,0%	-2,6%	0,2%	0,0%
Valtu	-1,9%	-0,2%	0,1%	0,5%	-1,1%	-1,2%	-0,7%
Kokku	-0,8%	0,1%	0,0%	0,3%	0,8%	0,4%	0,1%

Omavalitsuse tervikvaates on väljarände vanusrühmad vahemikus 20–39 eluaastat, nooremates ja vanemates vanuserühmades on rändesaldo möödunud kuuel aastal olnud kokkuvõttes positiivne. Tulenevalt väikestest absoluutnumbritest on piirkondades mõningaid erisusi, kuid rändemuster on üldistades sarnane. Nooremates vanuserühmades on eriti viimasel kolmel aastal lapsi valda lisandunud (Tabel 35).

Tabel 35. Rändesaldo perioodil 2018–2023 vanuses 0–18 eluaastat piirkondade lõikes (rahvastikuregister)

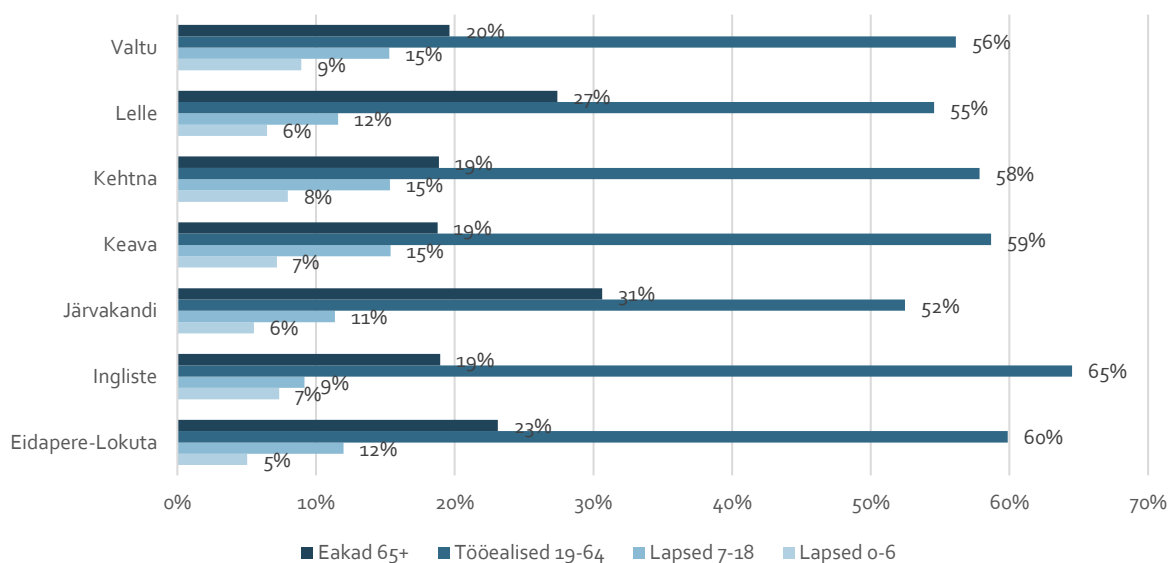
Vanus	Eidapere-Lokuta	Ingliste	Järvakandi	Keava	Kehtna	Lelle	Valtu	Kehtna vald	2018-2020	2021-2023
0–4	4	3	1	15	9	3	1	36	-2	38
5–9	-1	-1	-1	6	-2	1	4	6	6	0
10–14	0	-3	2	3	6	-2	-1	5	-2	7
15–19	-6	3	3	0	0	-2	6	4	2	2
20–24	-11	1	-18	-4	-6	2	-15	-51	-31	-20
25–29	-4	-2	-5	1	-9	3	-13	-29	-33	4

30-34	-6	-6	-7	0	1	-7	-8	-33	-28	-5
35-39	1	-6	-3	3	-6	-1	0	-12	-15	3
40-44	-3	2	3	0	0	3	6	11	-6	17
45-49	-4	-5	11	7	9	-7	-4	7	0	7
50-54	7	-1	6	0	-2	1	-6	5	5	0
55-59	6	4	8	0	-5	-2	-2	9	19	-10
Kokku	-17	-11	0	31	-5	-8	-32	-42		

Vanus	Eidapere-Lokuta	Ingliste	Järvakandi	Keava	Kehtna	Lelle	Valtu	Kehtna vald	2018-2020	2021-2023
0-6	7	3	-2	22	5	3	1	39	-2	41
7-15	-7	-2	8	2	10	-1	5	15	4	11
16-18	1	2	2	0	7	-1	5	16	12	4

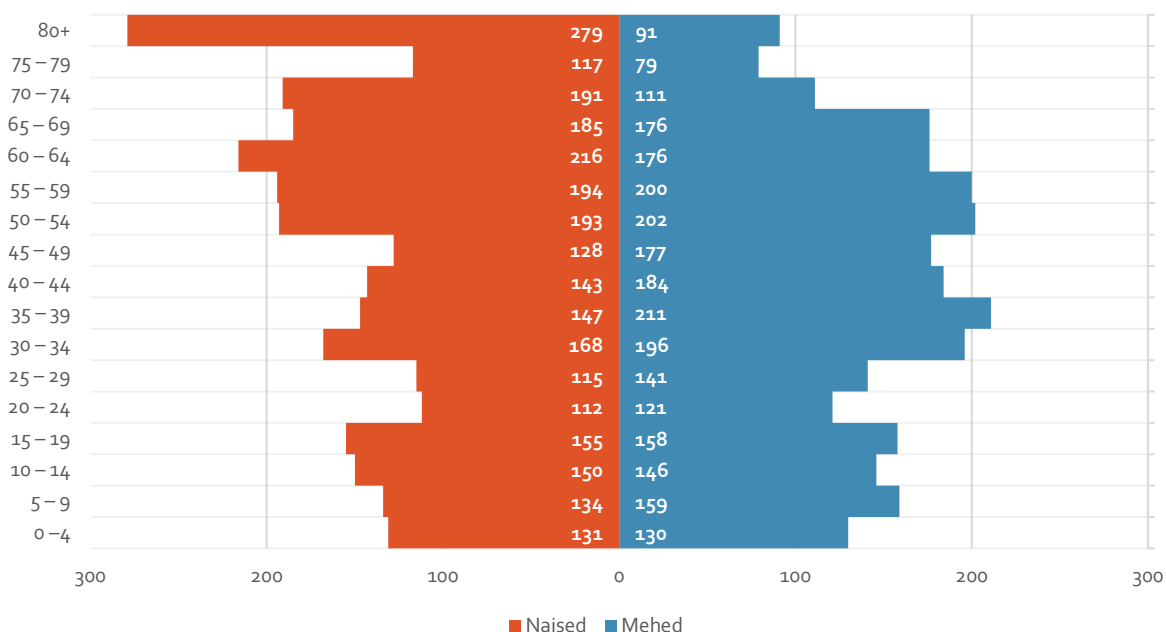
Vanus	Eidapere-Lokuta	Ingliste	Järvakandi	Keava	Kehtna	Lelle	Valtu	Kehtna vald	2018-2020	2021-2023
0	-1	4	0	-1	-11	-1	1	-9	-13	4
1	1	-2	0	6	14	0	-1	18	7	11
2	2	0	-2	2	5	2	3	12	4	8
3	2	0	2	4	1	0	2	11	1	10
4	0	1	1	4	0	2	-4	4	-1	5
5	3	-2	-5	2	-1	0	0	-3	0	-3
6	0	2	2	5	-3	0	0	6	0	6
7	-4	-2	0	0	3	1	4	2	3	-1
8	-2	1	3	1	2	0	0	5	2	3
9	2	0	-1	-2	-3	0	0	-4	1	-5
10	-1	-1	1	2	0	0	1	2	-2	4
11	2	-3	-1	1	0	-2	-1	-4	1	-5
12	-1	0	3	-2	-1	1	-1	-1	-1	0
13	-2	-1	-1	-1	3	-1	1	-2	-4	2
14	2	2	0	3	4	0	-1	10	4	6
15	-3	2	4	0	2	0	2	7	0	7
16	1	0	-1	0	2	0	4	6	6	0
17	1	1	2	1	2	1	-1	7	0	7
18	-1	1	1	-1	3	-2	2	3	6	-3

Aset leidnud rahvastikusündmuste tulemusel on omavalitsuses kujunenud rahvastiku vanusstruktuur, kus elanikest 20,5% on nooremad kui 18 eluaastat, tööelisi on 56,8% ja vanemaelisi (65+) 22,7%. Noorima koosseisuga rahvastik on Valtu, Kehtna ja Keava piirkonnas, kus kuni 18-aastased moodustavad enam kui 22% elanikkonnast ja eakad kuni 20% elanikkonnast (Joonis 26).

Joonis 26. Rahvastiku vanusjaotus piirkondades 2024. a (rahvastikuregister)

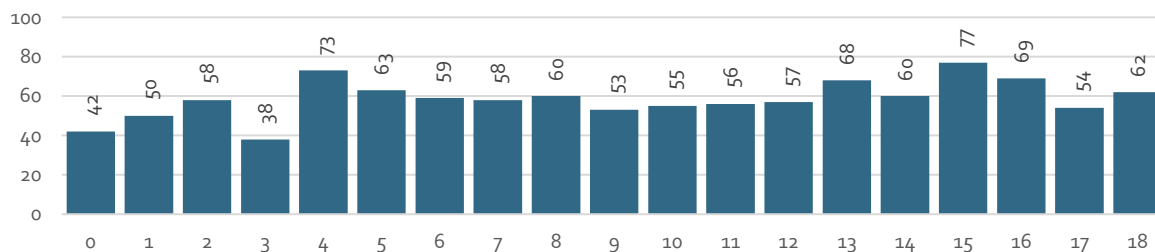
Kehtna valla elanikkonna soo-vanuskoosseisu vaadeldes on näha, et omavalitsuse elanike jaotus ei ole tasakaalus. Nooremad põlvkonnad on väiksemad kui vanemad. Arvukaimad 5-aastased vanuserühmad (elanikke u 350 või enam) on vahemikus 50-69 ja 30-39 eluaastat. Vanuserühmades vahemikus 0–29 on kõikides üldjuhul 300 või vähem elanikku. Eriti väike on rahvaarv vanuserühmades 20–29 ning 0–4 eluaastat. Selline rahvastiku vanusjaotus iseloomustab vananeva elanikkonnaga omavalitsust (Joonis 27).

Joonis 27. Rahvastiku soo-vanusjaotus omavalitsuses seisuga 1.01.2024 (Rahvastikuregister)

Teine sündimust mõjutav tegur on sugude suhe (näitab meeste arvu suhtena 100 naise kohta) peamises fertiilses eas (vanuserühmas 20–39) ehk kas pereloome vanuses on võimalik leida elukaaslast kohapealt. Omavalitsuses on näitaja 1,29 ehk vastavas eas mehi on enam kui naisi. Suurim „pruudidipõud“ on Kehtna piirkonnas (1,34) ja väikseim Keava piirkonnas (1,09).

Suuremad laste aastakäigud vallas küündivad u 75 lapseni, keskmiselt on lapsi aastakäigus 58 ja need jaotuvad läbi vanuse suhteliselt ühtlaselt, v.a. kaks eriti väikest aastakäiku nooremas eas, mis küündivad vaid napilt u 40 lapseni (Joonis 28).

Joonis 28. Kuni 18 aastased lapsed omavalitsuses seisuga 1.01.2024 (rahvastikuregister)

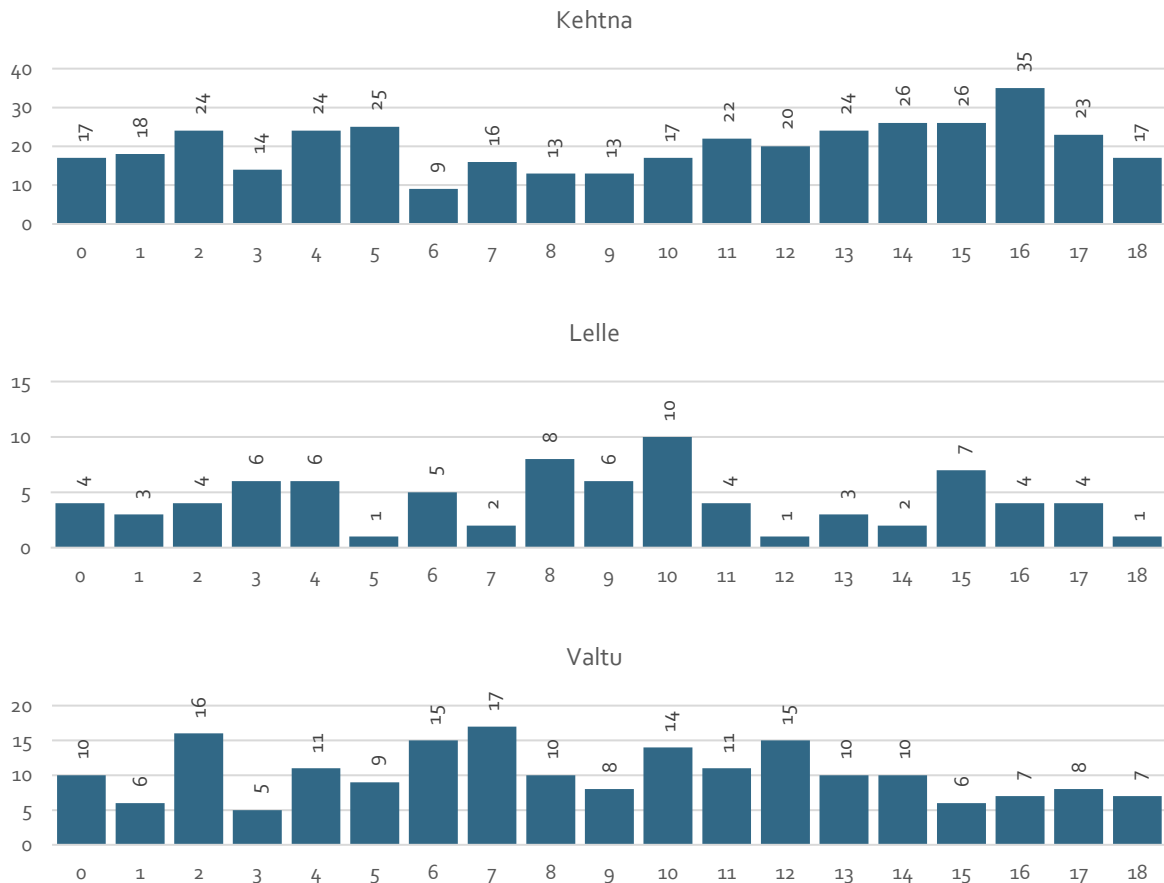
Piirkondade lõikes on laste vanusjaotuses samuti olulised erinevused:

- 1) Eidapere-Lokuta piirkonnas on laste arv aastakäikudes vahemikus 1–9 last, keskmiselt 4 last;
- 2) Inglise piirkonnas on laste arv aastakäikudes vahemikus 0–8 last, keskmiselt 3 last;

- 3) Järvakandi piirkonnas on laste arv aastakäikudes vahemikus 5–18 last, keskmiselt 11 last;
- 4) Keava piirkonnas on laste arv aastakäikudes vahemikus 1–11 last, keskmiselt 6 last;
- 5) Kehtna piirkonnas on laste arv aastakäikudes vahemikus 9–35 last, keskmiselt 20 last;
- 6) Lelle piirkonnas on laste arv aastakäikudes vahemikus 1–10 last, keskmiselt 4 last;
- 7) Valtu piirkonnas on laste arv aastakäikudes vahemikus 5–17 last, keskmiselt 10 last.

Eriti just väiksema rahvaarvuga piirkondades on kõikumised üksteisele järgnevates aastakäikudes tihtipeale mitmekordsed (Joonis 29).

Joonis 29. Kuni 18-aastased lapsed piirkondades 1.01.2024 (rahvastikuregister)

Vaadeldes omavalitsuse ja piirkondade lapsi kolmeaastaste vanusrühmadena, on näha, et praegu on koolieas laste arv suurim III kooliastmes ja väikseim 4–6 aasta pärast kooli siirduvate laste hulgas (Tabel 36).

Tabel 36. Lapsed 3-aastaste vanuserühmadena omavalitsuses ja piirkondades 1.01.2024 (rahvastikuregister)

	Kehtna vald	Eidapere- Lokuta	Ingliste	Järvakandi	Keava	Kehtna	Lelle	Valtu
kooli 4-6 aasta pärast	146	9	8	21	12	56	13	27
kooli 3. a. jooksul	195	13	13	41	23	58	12	35
I aste	171	17	6	31	24	42	16	35
II aste	168	7	6	28	13	59	15	40
III aste	205	21	13	37	20	76	12	26
gümnaasium	185	12	5	42	20	75	9	22

Olemasoleva vanusstruktuuri järgi siseneb järgneval kuuel aastal omavalitsuses põhikooliikka u 30 last vähem kui sealt väljub, 2/3 neist Kehtna piirkonnas. Teisalt on lasteaiaaas laste arvu märkimisväärne kahanemine juba lähiaastate küsimus.

2.2. Teenusevajaduse prognoos

Tuleviku haridusteenuste nõudluse välja selgitamiseks on haridusstrateegia väljatöötamise raames koostatud valla rahvastikuprognosis, selgitamaks välja, milliseks võib kujuneda omavalitsuse kui terviku ja piirkondade rahvastiku struktuur ning vanuserühmade suurused tulevikus.

Esitatud prognoos on koostatud 2024. aasta 1. jaanuari seisuharvastikuregistri andmete alusel. Prognoos on koostatud aastani 2040 kohortkomponendi ehk vanusnihke meetodil. Kehtna valla viiele piirkonnale (Eidapere, Järvakandi, Kehtna, Valtu ning Inglise-Keava-Lelle) on koostatud baas-stsenaarium ja rände-stsenaarium. Vastava stsenaariumi piirkondade liitmisel kujuneb omavalitsuse tervikprognoos.

Baas-stsenaariumis (joonistel A) eeldatakse, et tegemist on suletud rahvastikuga, mis tähendab, et selle koostamisel rännet ei arvestata ning analüüsitakse sündimus- ja suremuskäitumise mõju tuleviku rahvastiku arengule. Seega iseloomustab baas-stsenaarium tänaseks kujunenud rahvastiku sisemist taastevõimet. Vastavat projektsiooni võib pidada ka **realistlikuks stsenaariumiks**.

Rände-stsenaariumis (joonistel B) on lisaks arvestatud siserändega kõikidesse piirkondadesse u 1% kogurahvastikust – **tegemist on näitliku optimistliku stsenaariumiga, möödunud aastatel aset leidnud rändemuster seda enamikes piirkondades ei toeta**. Omavalitsuse kui terviku vaates on rände-eeldus, et prognoosiperioodil kokku lisandub positiivse rändesaldo tulemusel u 950 uut elanikku. Lähteaastal lisandub valda 56 elanikku: sh Eidapere piirkonda 6, Järvakandi piirkonda 12, Kehtna piirkonda 16, Valtu piirkonda 8 ning Inglise-Keava-Lelle piirkonda 14 elanikku. Vanuseliselt diferentseeritud siserände maht on ajas püsiv. Valdav osa siserändest toimub vanuses 0-14 (u 1/3) ja 35-54.

Sündimuseeldused on mõlemal prognoosistsenaariumil sarnased. Summaarse sündimuskordaja eelduste aluseks on näitaja viimase kolme-kuue aasta dünaamika: Eidapere piirkonnas 1,3 last, Järvakandi piirkonnas 1,75 last, Kehtna piirkonnas 1,9 last, Valtu piirkonnas 2,1 last ning Inglise-Keava-Lelle piirkonnas 1,4 last viljakas eas naise kohta. Kordaja jääb samale tasemele prognoosiperioodi lõpuni.

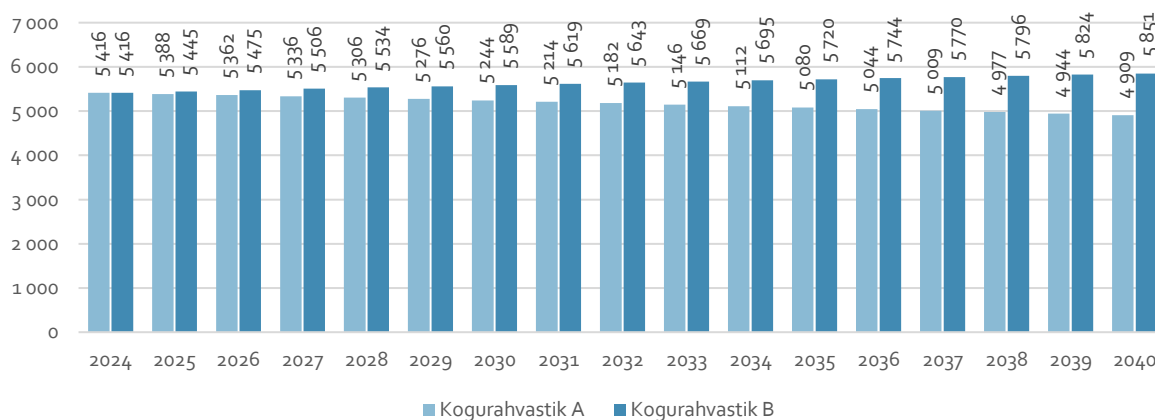
Alushariduses (sõime- ja lasteaiakohad) osalevad 1,5–6 (k.a) aastased lapsed, põhihariduses osalevad 7–15-aastased lapsed ja gümnaasiumihariduses 16–18-aastased noored. Põhikooli ja gümnaasiumi teenusevajadus tekib jooksva aasta 1. septembri seisuga. Arvestatud on proportsiooniga, mille kohaselt läheb 1. klassi 74% siseneva aasta ja 26% sellest vanema aasta lastest. Laste arv on esitatud õppeaasta seisuga.

Arvestades lasteaiaaas laste (1,5–6 eluaastat) ja põhikoolieas laste (7–15 eluaastat) osalust teenusel (alusharidus, statsionaarne õpe põhikoolis), saab lihtsustatult arvestada, et vastava vanusrühma demograafiline suurus vastaval õppeaastal on ka peaaegu tegelik teenusevajadus (teenuskohtade ja/või omavalitsuse rahastamise vaates).

Prognoosi väljundiks on rahvaarv peamistes vanusrühmades. Kuigi tulemused on esitatud ühe inimese täpsusega, tuleb siiski arvestada, et tegemist on hinnanguliste arvudega ning olulisem on prognoosist ilmnev suundumus vanusrühmades.

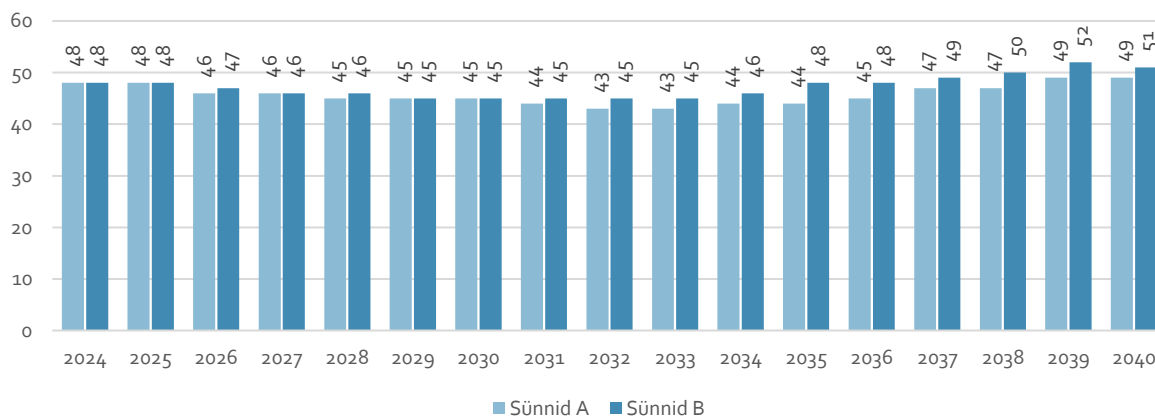
Arvestades toimunud rahvastikusündmusi, on tõenäosim baas-stsenaariumile vastav tulevikuolukord.

Prognoosi järgi kahaneb Kehtna valla rahvaarv võrreldes lähteaastaga ilma rändeta prognoosiperioodil iga-aastaselt tulenevalt elanike vanusstruktuurist igal juhul. Rahvaarv püsiks stabiilne juhul, kui igal aastal oleks valla rändeiive positiivne u 30 inimese jagu. Optimistlikult prognoositud rändemaht (B) toob kaasa mõningase kasvu (Joonis 30).

Joonis 30. Omavalitsuse kogurahvastiku prognoos aastani 2040

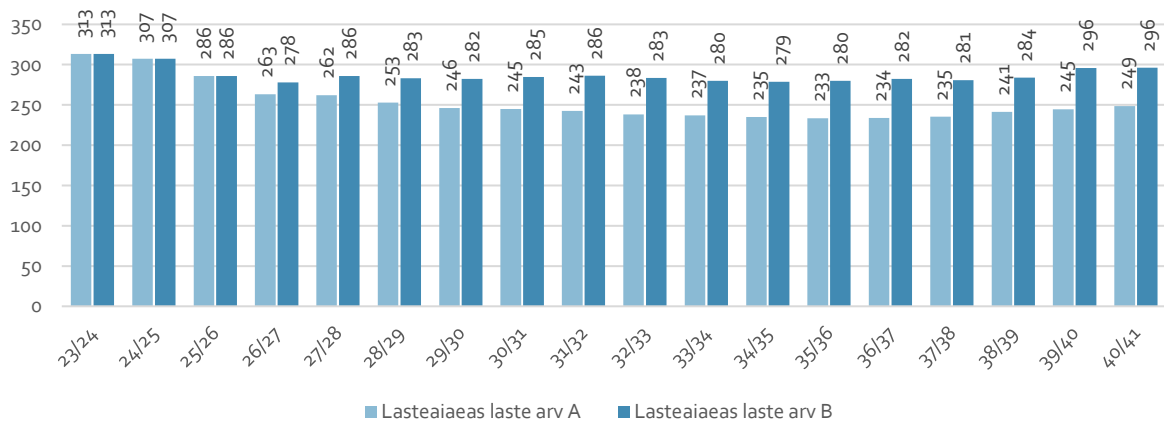
Aset leidnud sündimuskäitumise jätkudes (summaarne sündimuskordaja tasemel 1,7 last fertiilses eas naise kohta) ja rände puudumisel on tuleviku sünnipõlvkonnad omavalitsuses u 45 lapse suurusel. Arvestades sisserändajate vanusrühmi, need koheselt olulist mõju sündimusele ei avalda. Samas võib sündide arv tulevikus olla prognoositust mõnevõrra madalam veel ka noorte vanusrühmade vahemikus 20–34 eluaastat väljarände tõttu (Joonis 31).

Joonis 31. Omavalitsuse sündide arvu prognoos aastani 2040

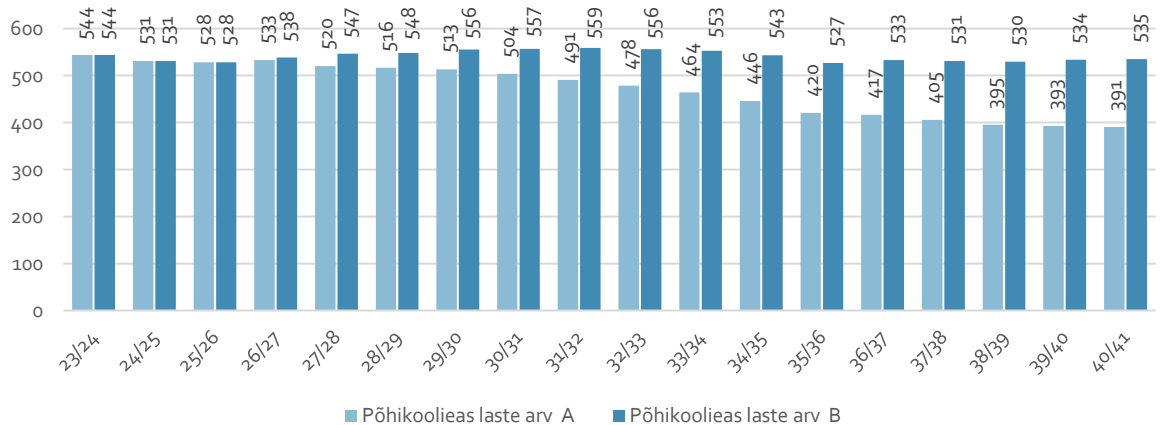
Sõltumata stsenaariumist hakkab järgmistel aastatel alates lasteaiast vähenema teenusevajadus haridusvaldkonnas. **Prognoosiperioodi lõpuks aastal 2040 on lasteaiaealisi lapsi vähemalt viiendiku ja põhikooliealisi lapsi enam kui neljandiku võrra vähem.** Gümnaasiumiealiste kahaneb samuti kuni viiendiku võrra.

Lasteaiaealiste laste arv hakkab kahanema igal juhul. Rändeta toimub stabiliseerumine u 240 lapse tasemel, sisserände korral u 280 lapse juures (Joonis 32).

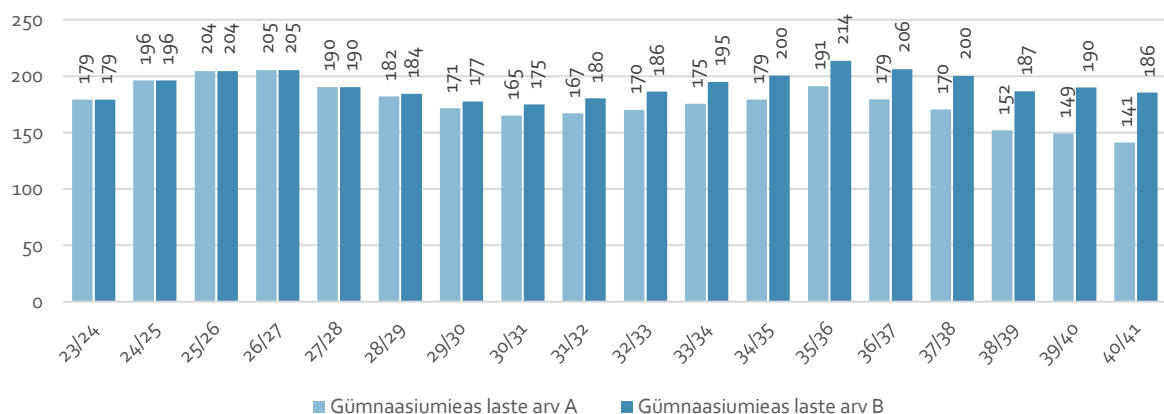
Joonis 32. Lasteaiaees laste arvu prognoos omavalitsuses aastani 2040

Põhikoolieas laste arv püsib veel järgmisel kolmel õppeaastal praegusel tasemel, kuid hakkab samuti pikemas vaates ilma sisserändeta kahanema - prognoosiperioodil leiab aset laste arvu vähenemine kuni 150 võrra. Sisserände korral jääb põhikoolieas laste arv tänasega samalaadsele tasemele ehk u 540 last (Joonis 33).

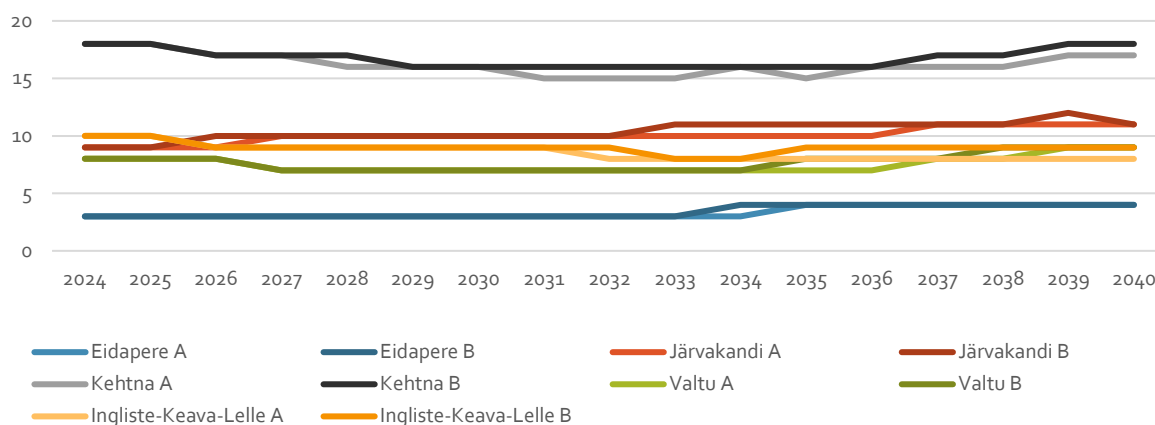
Joonis 33. Põhikoolieas laste arvu prognoos omavalitsuses aastani 2040

Eesolevatel aastatel potentsiaalselt gümnaasiumi või kutsekooli siirduvad noored on tänaseks juba sündinud. Järgmised neli aastat noorte arv võrreldes tänasega veel suureneb, seejärel leiab aset kahanemine ja järgmisel kümnendil samalaadne tsüklil kordub (Joonis 34).

Joonis 34. Gümnaasiumieas laste arvu prognoos omavalitsuses aastani 2040

Tulevikus kujuneb püstitatud eelduste alusel sündide arvuks Eidapere piirkonnas 3-4 last aastas, Järvakandi piirkonnas 9–11 last, Kehtna piirkonnas 15–18 last, Valtu piirkonnas 7–9 last ning Inglise-Keava-Lelle piirkonnas 8–10 last aastas (Joonis 35).

Joonis 35. Sündide arvu prognoos piirkondade lõikes

Piirkondade lõikes on laste arvu muutuse dünaamika tulenevalt olemasolevast vanusstruktuurist mõnevõrra erinev. Lasteaiaaeg laste arv kahaneb ilma sissereändeta enim Valtu ja Inglise-Keava-Lelle piirkonnas enam kui kolmandiku, Kehtna piirkonnas ligi viiendiku ning Eidapere ja Järvakandi piirkonnas jääb stabiilseks. Põhikoolieas laste arv kahaneb Eidapere piirkonnas ligi poole võrra, Valtu ja Inglise-Keava-Lelle piirkonnas ligi 40%, Kehtna piirkonnas viiendiku ning Järvakandi piirkonnas kümnendiku võrra. Sissereände realiseerumisel on kahanemisnumbrid tagasihoidlikumad ning Järvakandi piirkonnas võib eeldada isegi teenusevajaduse kasvu nii lasteaia kui ka põhikoolis (Tabel 37).

Tabel 37. Lasteaialaste ja õpilaste arvu prognoos piirkondade lõikes

Piirkond	Õppeaasta	Lasteaed	Põhikool	Gümnaasium	Lasteaed		Põhikool		Gümnaasium	
Eidapere	23/24	20	49	14						
Baas	30/31	16	36	8	-4	-20%	-13	-27%	-6	-40%
	35/36	16	27	13	-4	-19%	-23	-46%	-1	-6%
	40/41	22	27	9	1	7%	-22	-45%	-5	-36%
Rände	30/31	22	43	8	1	7%	-6	-13%	-6	-40%
	35/36	22	36	15	2	8%	-14	-28%	1	9%
	40/41	25	45	14	5	24%	-4	-9%	0	-2%
Järvakandi	23/24	54	92	41						
Baas	30/31	49	88	29	-5	-9%	-4	-4%	-12	-30%
	35/36	54	73	40	-1	-1%	-19	-21%	-1	-2%
	40/41	57	85	24	3	5%	-7	-8%	-17	-41%
Rände	30/31	59	99	31	5	9%	7	7%	-9	-23%
	35/36	64	97	45	10	18%	5	5%	4	10%
	40/41	68	117	34	14	25%	25	27%	-7	-17%
Kehtna	23/24	103	180	70						
Baas	30/31	90	159	54	-13	-13%	-22	-12%	-16	-23%
	35/36	82	157	56	-21	-20%	-23	-13%	-14	-20%
	40/41	85	141	54	-18	-17%	-40	-22%	-16	-23%
Rände	30/31	100	174	57	-3	-3%	-7	-4%	-13	-19%
	35/36	95	188	63	-8	-8%	8	4%	-7	-10%
	40/41	99	181	66	-5	-4%	0	0%	-4	-5%
Valtu	23/24	67	99	23						
Baas	30/31	41	98	35	-26	-39%	-1	-1%	12	55%
	35/36	36	75	37	-31	-46%	-24	-24%	14	62%
	40/41	41	61	26	-25	-38%	-38	-38%	4	16%
Rände	30/31	45	107	37	-22	-32%	8	8%	14	62%
	35/36	44	90	40	-23	-35%	-9	-9%	17	76%
	40/41	49	81	32	-18	-27%	-18	-18%	10	42%

Inglise-Keava-Lelle										
	23/24	69	123	32						
Baas	30/31	49	123	39	-20	-29%	-1	-1%	7	23%
	35/36	45	89	45	-24	-35%	-34	-28%	13	42%
	40/41	44	77	28	-25	-36%	-46	-37%	-4	-12%
Rände	30/31	59	134	42	-10	-15%	11	9%	10	31%
	35/36	55	117	51	-14	-20%	-7	-5%	19	61%
	40/41	56	111	40	-13	-19%	-12	-10%	8	24%
Kehtna vald										
	23/24	313	544	179						
Baas	30/31	245	504	165	-68	-22%	-40	-7%	-14	-8%
	35/36	233	420	191	-80	-25%	-124	-23%	12	7%
	40/41	249	391	141	-65	-21%	-153	-28%	-38	-21%
Rände	30/31	285	557	175	-28	-9%	13	2%	-4	-2%
	35/36	280	527	214	-33	-11%	-17	-3%	34	19%
	40/41	296	535	186	-17	-5%	-9	-2%	6	4%

Ilma sisserrändeta on juba enne käesoleva kümnendi lõppu KOV-i elanikest õpilastest võimalik moodustada kaks normaalsuurusega (24 õpilast) klassikomplekti. Prognoositud sisserrände korral läheb igal aastal kooli siiski vähemalt 50 õpilast. Teisalt tuleb arvestada, et kohalikku kooli läheb olemasoleva rändemustri järgi u 80% õpilastest (Tabel 38).

Tabel 38. 1. klassi siirduvate laste arvu prognoos

Õppeaasta	1. klassi A	1. klassi B	Klassikomplektide arv A	Klassikomplektide arv B
23/24	59	59	2,5	2,5
24/25	59	59	2,4	2,4
25/26	62	62	2,6	2,6
26/27	70	71	2,9	3,0
27/28	47	51	2,0	2,1
28/29	53	58	2,2	2,4
29/30	52	59	2,2	2,5
30/31	44	52	1,8	2,2
31/32	45	55	1,9	2,3
32/33	46	57	1,9	2,4
33/34	45	56	1,9	2,3
34/35	44	55	1,8	2,3
35/36	45	55	1,9	2,3
36/37	44	56	1,8	2,3
37/38	42	55	1,7	2,3
38/39	42	54	1,7	2,2
39/40	43	55	1,8	2,3
40/41	43	57	1,8	2,4

Prognoosi järgi ei ole vallas isegi positiivsete arengute korral ka tulevikus piisavalt põhikooliõpilasi nelja 9-klassilise kooli pidamiseks. Samuti tekib tõenäoliselt vajadus lasteaiarühmade sulgemise järele.

2.3. Omavalitsuse finantsvõimekus

Haridusvaldkonna kulud moodustavad vallaeelarve kuludest suurima osa, mistõttu leiab omavalitsuse finantsvõimekus käsitlemist ka valla haridusstrateegia raames.

Kehtna valla põhitegevuse tulude maht oli 2023. aasta eelarves planeeritud 11,1 miljonit eurot. Põhitegevuse tulude maht on möödunud kuue aasta jooksul kasvanud enam kui 2 miljoni euro võrra. Põhitegevuse tulemlähteliselt 10% juures põhitegevuse tuludest on pigem hea, lähedane Eesti omavalitsuste keskmisele (ka Eesti omavalitsuste keskmine põhitegevuse tulemlähteliselt oli 2022. aastal 10% põhitegevuse tuludest). Samuti kujunes algsest 2023. eelarves planeeritud tulemlähteliselt 1% aasta lõpuks eelarve täitmise alusel taas u 10% suuruseks.

Valla võlakohustused olid 2022. a lõpu seisuga 3,5 miljonit eurot, teisalt oli likviidsete varade jääk 2,2 miljonit eurot ehk valla netovõlakoormus on 11% (2023. aasta lõpuks oli planeeritud võlakoormuse kasv ja ka likviidsete varade oluline vähenemine, kuid kõik planeeritud investeeringud ei realiseerunud). Eesti omavalitsuste keskmine netovõlakoormus oli 2022. aasta lõpu seisuga 30%. Perioodil 2018–2022 on vald investeerinud põhivarasse 6,3 miljonit eurot. Investeeringute kogumahust 48% on olnud võimalik teha sihtfinantseeringute toel (Tabel 39).

Tabel 39. Omavalitsuse finantsnäitajad perioodil 2018 kuni 2023 (Rahandusministeerium, Kehtna Vallavalitsus)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023 eelarve	2023 täitmine
Põhitegevuse tulud	8 723 000	8 659 000	9 575 000	9 412 000	10 524 000	11 111 000	11 689 000
Põhitegevuse kulud	7 613 000	8 187 000	8 604 000	8 623 000	9 502 000	11 038 000	10 533 000
Põhitegevuse tulemlähteliselt	1 110 000	472 000	971 000	789 000	1 022 000	73 000	1 156 000
Tulemi osakaal tuludest	13%	5%	10%	8%	10%	1%	10%
Põhitegevuse tulud elaniku kohta	1 576	1 581	1 748	1 726	1 950	2 053	
Põhitegevuse tulemlähteliselt elaniku kohta	201	86	177	145	189	13	
Võlakohustused aasta lõpu seisuga	2 041 000	2 403 000	3 531 000	3 438 000	3 468 000	5 870 000	
Likviidsed varad aasta lõpu seisuga	874 000	589 000	1 447 000	1 853 000	2 233 000	1 194 000	
Netovõlakoormus (eurodes)	1 167 000	1 814 000	2 084 000	1 585 000	1 235 000	4 676 000	
Netovõlakoormuse %	13,4%	20,9%	21,8%	16,8%	11,7%	42,1%	
Võlakohustused elaniku kohta	369	439	644	631	643	1 084	
Põhivara soetus	354 000	1 900 000	2 343 000	926 000	794 000	3 482 000	
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	41 000	873 000	1 324 000	607 000	199 000	423 000	
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine	49 000	150 000	0	0	16 000	20 000	
Põhivara soetus elaniku kohta	73	374	428	170	150	647	

Omavalitsuse netovõlakoormuse individuaalne piirmäär oli 2022. a lõpu seisuga 97% põhitegevuse tuludest, seega on maksimaalne netovõlakoormus Kehtna vallal kuni 10 miljonit eurot. Valla teoreetiline investeerimisvõime koos likviidsete varade jäägiga 2022. a lõpu seisuga oli kuni 8,5 miljonit eurot.

Valla tuludest u 55% moodustavad maksutulud. Saadavad toetused on u 40% ja tulud kaupade ja teenuste müügist on u 5%. Eestis keskmiselt on maksutulude osakaal eelarves 62%, toetuste osakaal 28%, kaupade ja teenuste müügist saadavate tulude osakaal 9% ja muude tulude osakaal 0,8%. Seega on omavalitsuse omatulud võrreldes riigi keskmisega madalamad ja toetuste osakaal eelarves suurem.

Kulueelarvest moodustavad töäjõukulud 45%, majandamiskulud 48% ja antavad toetused 6%. Eestis keskmiselt on töäjõukulude osakaal eelarves 51%, majandamiskuludel 34% ja toetustel 14%. Omavalitsuses on seega võrreldes Eesti keskmisega töäjõukulude osakaal madalam ja majandamiskulude osakaal kõrgem (Tabel 40).

Tabel 40. Tulude ja kulude jaotus omavalitsuse eelarves 2018–2023 (Rahandusministeerium Kehtna Vallavalitsus)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023*
Maksutulud	50%	54%	50%	53%	54%	55%
Kaupade ja teenuste müük	7%	7%	5%	5%	5%	5%
Saadavad toetused	42%	38%	44%	42%	41%	40%
Muud tulud (kaevandamisõigus ja vee erikasutus)	1%	0%	0%	0%	0%	0%
Antud toetused	11%	9%	8%	10%	11%	9%
Tööjõukulud	55%	57%	55%	55%	54%	56%
Majandamiskulud	34%	34%	36%	35%	35%	34%
Muud kulud	0%	0%	0%	0%	0%	2%

Allolevas tabelis on välja toodud Kehtna valla võrdlus sarnase rahvaarvuga omavalitsustega. Võrdlus näitab, et omavalitsuse finantspositsioon on üldises võrdluses parem ja eelarvemaht samaväärse elanikkonna juures suurem kui teistel (v.a nn põlevkivivallad, Tabel 41).

Tabel 41. Finantsvõimekuse võrdlus referentsomavalitsustega 2022. a eelarvete täitmise alusel (Rahandusministeerium)

	Kehtna vald	Narva-Jõesuu linn	Alutaguse vald	Toila vald	Viru-Nigula vald	Lääneranna vald	Rõuge vald	Eesti
Põhitegevuse tulud (milj €)	10,5	9,6	13,1	8,1	9,4	8,8	9,2	2 616,1
Põhitegevuse tuleml (milj €)	1,0	1,4	2,2	0,3	0,0	0,9	-0,3	262,1
Tulemi osakaal tuludest	10%	15%	17%	3%	0%	10%	-3%	10%
Võlakohustused (milj €)	3,5	3,5	0,5	0,2	3,1	6,1	6,5	1 040,9
Netovõlakoormus (milj €)	1,2	2,1	-6,1	-0,4	2,9	3,9	6,5	792,7
Netovõlakoormuse %	12%	22%	0%	0%	30%	45%	70%	30%
Maksutulude osakaal	54%	41%	36%	62%	53%	54%	54%	62%
Elanike arv 22/23	5 405	4 744	4 669	4 608	5 665	5 209	5 246	1 354 486
Pindala (km ²)	512	405	1459	266	312	1440	933	45339
Asustustihedus (in/km ²)	10,6	11,7	3,2	17,3	18,2	3,6	5,6	29,9

Omavalitsuse hariduskulu moodustab 2023. aasta eelarves planeeritud põhitegevuse kuludest 45,9 % ehk on 6,1 miljonit eurot. See on võrreldes referentsomavalitsustega keskmine, samas absoluutväärtuses üks suuremaid. Teisalt on ka lapsi ja õpilasi Kehtna valla asutustes enam. Taandades kulu omavalitsuse asutuste lasteaiaste ja kooliõpilaste koguarvule, on Kehtna kulu lapse kohta 7800 eurot aastas, mis on madalalpoolsem näitaja (Tabel 42).

Tabel 42. Hariduskulude võrdlus referentsomavalitsustega 2023. a (omavalitsuste eelarved, EHIS)

	Kehtna	Narva-Jõesuu	Alutaguse	Toila	Viru-Nigula	Lääneranna	Rõuge
Hariduskulud 2023	6 058 000	4 180 000	6 900 000	5 360 000	5 160 000	4 860 000	4 760 000
Hariduskulude osakaal	54,88	43,44%	51,94%	60,20%	50,64%	54,20%	51,09%
Lapsed lasteaedades 22/23	292	105	174	146	250	191	173
Lasteaedade tegevuskohtade arv	5	3	4	3	3	6	6
Rühmade arv	16	8	12	11	15	12	14
Õpilased põhikoolides 22/23	486	223	371	334	485	411	380
Õpilased Gümnaasiumides 22/23	0	0	31	54	43	48	0
Koolide tegevuskohtade arv	4	2	3	2	3	7	4
Õpilased huvikoolides 22/23	142	65	81	78	92	221	0
Kulu lapse kohta	7 800	12 700	12 000	10 000	6 600	7 500	8 600
Võrdlus Kehtna vallaga		163%	154%	128%	85%	96%	110%
Elanike arv	5416	4744	4639	4599	5720	5198	5253

Kuigi valla finantspositsioon ei ole laita, võib omavalitsusel kestlikuks arenguks nii finantsilisi aga ka muid tegureid (sh demograafilised trendid) silmas pidades tulevikus olla vaja kavandada ja ellu viia muudatusi ka hariduskorralduses ja/või -võrgus.

2.4. Riigi hariduspoliitika

Eesti hariduspoliitika alusdokumendiks on Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035⁴. Kokkuvõtvalt on riiklikust hariduspoliitikast tulenevalt Kehtna valla hariduskorralduse jaoks olulisemad suunad järgnevad:

1) Alusharidus ja põhihariduse esimesed peavad olema võimalikult kodulähedased, III kooliastet tuleb vajadusel konsolideerida

Kodulähedase lasteaiakoha tagamine on Kehtna valla haridusstrateegia puhul aluspõhimõte, mida tasub järgida seni, kuni on võimalik tagada mõistliku suurusega lasteaiarühmad (u 15 last või enam). Lähiaastate vaates tähendab see, et alushariduse osutamine peaks jätkuma kõigis senistes asukohtades. Keskpikas perspektiivis (3-5 aastat) tuleb aga jälgida nõudluse muutust, tulenevalt demograafiast võib tekkida vajadus mõne lasteaiarühma sulgemiseks. Vastavad otsused tuleb vajadusel langetada taktikalisel tasandil.

Riigi poliitikasuunad toetavad põhikooli III astme konsolideerimist väheneva rahvaarvuga piirkondades. Kehtna valla puhul puudutab see eelkõige III kooliastme küsimust Eidapere Koolis, kus ei ole täna ega ka lähitulevikus potentsiaali täismahuliseks põhikooliks. Vajadust Eidaperes muudatusi ellu viia toetab ka amortiseerunud ja alakasutatud kinnisvara. Pikemas perspektiivis võib olla väljakutse ka III kooliastme piisav suurus Järvakandi Koolis. Valla ruumimustrit silmas pidades on aga eelistatud nn täiemõdulise põhikooli jätkamine Järvakandis. Seda võiks toetada ka Eidapere piirkonna mugavad transpordiühendused Järvakandiga.

2) Kaasav haridus on jätkuvalt riigi suund, erivajadusega lastele tuleb tagada nende vajadustele vastav tugi

Kaasava hariduse ja hariduse tugiteenuste vaates jätkub riigi strateegiate kohaselt Eestis kaasava hariduse poliitika, s.t vajaduspõhise õpikeskkonna loomist nii tuge vajavatele kui andekatele lastele. Suurim väljakutse kõikidele koolipidajatele on tagada vajalik mahus tugispetsialistid ja tugimeetmed, sest nende vajak on täna väga suur.

Ka Kehtna valla puhul on tugispetsialiste puudu, samas on tuge vajavate laste arv kiiresti kasvanud. Arvestatav osa haridusvaldkonna energiast läheb suurema toe vajadusega lastele, mistõttu võib kannatada ülejäänud haridus ja eriti andekad õpilased. Tulenevalt riigi strateegiast ei ole ühtegi alust eeldada, et kaasava hariduse suund võiks muutuda, seega peavad haridusasutuste pidajad ja -juhid leidma võimalused muutustega kohaneda ja selleks vajalikud meetmed kasutusele võtma. Oluline suund on ka varajase märkamise süsteemi terviklik väljaarendamine lasteaedades. Tugispetsialistide ja -teenuste tagamine valla ja haridusasutuste koostöös on seega strateegilise tähtsusega ülesanne.

Hariduse tugiteenuste valdkonnas on üks riigi poliitika arengusuundasid haridus-, sotsiaal- ja terviseteenuste integreerimine. Selle poliitika sisu on ministeeriumite poolt välja töötamisel, kuid rakendustasandil ehk omavalitsustes sotsiaal- ja haridusvaldkonna tugiteenuste

---

⁴ https://www.hm.ee/sites/default/files/documents/2022-09/1_haridusvaldkonna_arengukava_2035_kinnitatud_11.11.21.pdf

tagamisel senisest enam integreerida see ei takista. Arvestades Kehtna valla rahvaarvu, eeldab see pigem koostööd maakonna tasandil.

3) Haridusjuhtide ja õpetajate areng ja järelkasvu tagamine on prioriteet

Viimastel aastatel on Kehtna valla õpetajate kvalifikatsioonile vastavus vähenenud nii lasteaedades kui ka koolides. Samas on arvestatav osa pedagoogidest vanemaealised (29% lasteaiaõpetajatest ja 20% kooliõpetajatest on 60 aastased või vanemad, poole õpetajatest on enam kui 50 aastased), mis tähendab, et haridusstrateegia perioodil väljub suur osa neist tööjõuturult. Õpetajate järelkasvu tagamine peab seetõttu olema selge prioriteet, kuna just nendest sõltub suuresti hariduse kvaliteet.

Kvalifitseeritud ja pädevate õpetajate leidmiseks on omakorda oluline haridusasutuste juhtimise tase, kuna tulevikuvaatav, avatud ja arengut toetav töökeskkond loob eeldused motiveeritud õpetajate leidmiseks. Samas on haridusasutuste juhtide tänane palgatase pigem madal ega motiveeri valdkonna nn tippjuhte. Haridusstrateegia perioodil tuleb Kehtna vallas seega panustada juhtimiskvaliteedi tõstmisele, mis hõlmab mh ka senisega võrreldes kõrgema palga võimaldamist juhtidele, mida omakorda on võimalik tagada haridusasutuste juhtimist (osaliselt) konsolideerides.

4) Mitmekesine õpikeskkond ja õppijast ning ühiskonna arenguvajadustest lähtuv õpe vajab täiendavat ressursi

Investeeringud õpikeskkonda ja vahenditesse, õpetajate palga kasv, täiendavate tugispetsialistide palkamine, haridusasutuste juhtide tugevam motiveerimine ning haridusuuenduste toetamine toovad kaasa surve haridusvaldkonna kulude kasvuks, mis on suuresti kohaliku omavalitsuse kanda. Ühiskonna ootustest lähtuv õpe tähendab suuremat sidusust tööandjatega aga ka kutseharidusega, valla valla trumbiks on kutsehariduskeskuse olemasolu Kehtnas, vastavad koostöötegevused vajavad aga ressursi. Kuna kulude järjepidev kasvatamine pole jätkusuutlik, on Kehtna valla puhul asjakohane üle vaadata ka nt haridusasutuste tugiprotsesside (nt haldus, hooldus, toitlustus) korraldamine. Valdkonna sisulise arengu tugevam toetamine eeldab tugiprotsesside optimeerimise kõrval ka taristu kohendamist kulusäästlikuks.

Eelkirjeldatud poliitikasuundumused ja Kehtna valla väljakutsed on aluseks valla haridusvaldkonna strateegiale (vt p 3).

3. STRATEEGIA JA MUUDATUSVAJADUSED

3.1. Analüüsi kokkuvõte

Valla hariduskorralduse ja mõjutegurite analüüsi kokkuvõttes saab välja tuua järgneva.

Alusharidus:

- Valla lasteaiad teenindavad oma piirkonna lapsi, mujal käijaid ja väljast tulijaid on vähe
- Lasteaiarühmade keskmine täituvus on hea, rühmade piirkondlik jaotus on hetkeseisuga optimaalne
- Kulu rühma ja lapse kohta on valla erinevates piirkondades sarnane
- Õpetajate vanusstruktuur on viimastel aastatel liikunud noorenemise suunas, samas on vähenenud kvalifikatsioonile vastavate õpetajate osakaal ja enam kui 60 aastaseid õpetajaid on 29%
- Lasteaedades on puudu tugispetsialistidest, eelkõige logopeedidest ja eripedagoogidest
- Lasteaiad on enamasti heas korras, suuremaid investeeringuid vajab eelkõige Järvakandi lasteaed

Üldharidus:

- Õpilaste arvu dünaamika on olnud valla koolides erinev – Valtu Põhikool on kasvanud valla suurimaks kooliks, teised on stabiilsed/vähenevad, sh on Eidaperes viimasel kahel aastal peale kahanemist toimunud kasv
- Järvakandi ja Valtu lapsed eelistavad selgelt oma piirkonna põhikooli, teistest piirkondadest on kõige enam liikumist Valtu suunas, samas on 15 Lelle piirkonna last valinud viimastel aastatel Eidapere Kooli
- Raplas õppijate arv (u 100) on püsunud aastatel lõikes stabiilne, mujalt tulijaid on vähe
- Õpetajate ametikohti on kõige enam Kehtnas, kus on ka suurim eelarve ja toetusfondi maht. KOV kulude vaates on koolide kohamaksumus enam-vähem võrdne, v.a. Eidapere, kus see on kordades suurem. Eidapere koolis on ka pinda õpilase kohta u kaks korda rohkem
- Õpetajate kvalifikatsioonile vastavus on viimastel aastatel vähenenud, eelkõige Kehtnas
- Tugispetsialistidest on puudu eelkõige psühholoogidest, aga ka eripedagoogidest
- Suuremaid investeeringuid vajab eelkõige Valtu koolihoone, lahendus tuleb leida Eidapere hoonele, kuna antud pinda ei ole võimalik ratsionaalselt kasutada

Huviharidus:

- Kohapealses huvihariduses osalejate arv on viimasel 5-6 aastal ületanud eelneva kümnendi numbrid, samas on hoone(d) viletsas olukorras
- Kohamaksumus valla huvikoolis on u 2 korda soodsam kui Raplas
- Huvihariduse jätkumisel tuleb kaaluda võimalusi ruumide kaasajastamiseks või kooli ümberpaigutamiseks Kehtnas

Senised rahvastikuarengud:

- Valla rahvastikuareng on olnud piirkonniti suhteliselt stabiilne, viimastel aastatel on negatiivset loomulikku iivet tasakaalustanud positiivne rändeiive
- Nooremad elanikkonda on mõnevõrra rohkem Valtu, Kehtna ja Keava piirkondades
- Viimase 4 aasta (2020-2023) sündid on olnud võrreldes varasemaga väiksemad (u 45 ehk kahe klassikomplekti jagu lapsi), mis toob lähiaastatel kaasa haridusteenuste nõudluse vähenemise
- Valla elanikkonda ja ruumimustrit silmas pidades ei ole perspektiivi nelja täismahus põhikooli jaoks

Haridusteenuste vajaduse prognoos:

- Prognoositavad sündipõlvkonnad on järgneva 10-15 a jooksul 45-50 lapse suurused
- Lasteaiaaegade suurem vähenemine leiab vallas aset järgneva 3-5 aasta jooksul (u 20% võrra), lasteaiarühmade vajadust tuleb hinnata operatiivselt
- Põhikooliealiste kiirem vähenemine leiab aset 2030ndatel aastatel, kuid samas ei jätku ka täna õpilasi nelja põhikooli jaoks
- Baasstsenaarium näitab, et elanikkonnan vähenedes väheneb maksumaksjate arv ja osakaal ning suurenem 65+ vanuserühm, mis tähendab ajas kasvavat survet valla eelarvele ja sotsiaalteenuste arendamisele

Riigi hariduspoliitika ja väljakutsed Kehtna valla hariduskorralduses:

- Riiklik suund III kooliastme konsolideerimisele vähenevates piirkondades on aktuaalne ka Kehtna vallas, Eidapere Kool ei ole 9-klassilisena jätkusuutlik
- Kaasava hariduse jätkumine ja erivajadustega laste arvu kiire kasv tähendab suurt vajadust tugispetsialistide järgi, nendest on puudus nii Kehtna valla lasteaedades kui ka koolides
- Juhtimise kvaliteet ja kvalifitseeritug ning motiveeritud õpetajate järelkasv on keskne prioriteet, mis võimaldab tagada kvaliteetse hariduse ka tulevikus
- Haridusvaldkonna arenguks on vaja rohkem ressursse panustada õpikeskkonda ja sisse ning leida optimeerimisvõimalusi tugiprotsesside ja kinnisvara vaates

3.2. Võimalikud muudatusprojektid strateegiaperioodil

Analüütilise töö ja juhtrühma arutelude tulemusena mitmed olulised muudatusprojektid, millega haridusstrateegia perioodil tuleks edasi liikuda⁵. Perspektiivseteks muudatusprojektideks on:

- **Eidapere kooli reorganiseerimine**
- **Vallaülese tugipesa loomine tugispetsialistide kättesaadavuse tagamiseks**
- **Lasteaia erirühma avamine**
- **Asutuste ühine juhtimine/ asutuste ühendamine**
- **Tugiprotsesside tsentraliseerimine**
- **Huvihariduse arendamine**
- **Kehtna Kutsehariduskeskuse ja valla koolide süsteemse koostöö arendamine**

Nimetatud projektid ei ole oma sisult ja kaalult võrreldavad, samuti ei ole need kõik koheselt teostatavad. Arvestama peab, et iga projekt vajab täiendavat arutelu ning täpsemat tegevusplaani. Lähimate aastate vaates on siiski moel või teisel oluline edasi liikuda kõigi väljatoodud teemadega.

Eidapere kooli reorganiseerimine

Demograafiline analüüs ja prognoos ning õpilasrände analüüs näitavad, et Eidapere Koolil ei ole potentsiaali 9-klassilise koolina jätkusuutlikult tegutseda. Aastatel 1993-1994 valminud hoone (Tallinna mnt 23b ja 23c) on amortiseerunud ning selle ruumiprogramm ei ole ratsionaalne. Hoones, mille netopind on 2887 m², tegutsevate asutuste (kool ja lasteaiaühm, kultuurikeskus, raamatukogu, noortekeskus) majandamiskulud kokku olid 2023. aasta vallaelarves 140 tuhat eurot, sellest poole ehk 70 tuhat eurot moodustvad hoone energiakulud (küte ja elekter), mis on kõrged.

Teisalt on Eidapere kogukonna jaoks oluline teatud kohalike teenuste jätkuv osutamine kohapeal ka tulevikus, kuna vahemaad teistesse keskustesse on piisavalt suured. Lasteaiaühm, raamatukogu ja kogukonnakeskuse kõrval võiks säilitada ka kodulähedase alghariduse (võimalik on nii 3-, 4- kui ka 6-klassiline mudel), mida toetab ka riiklik hariduspoliitika (mis toetab ka III kooliastme konsolideerimist).

Eelnevast tulenevalt oleks sobilikuks lahenduseks tänase hoone lammutamine ning kaasaegse, multifunktsionaalse ja säästliku uue hoone rajamine selle asemel. Vastav lahendus võib kasutada ka olemasolevat muud taristut (kommunikatsioonid, parkimine, mängu- ja spordiväljakud).

Rajades uue, piirkonna teenuste tarbimise mahule vastavava hoone, on võimalik ühest küljest saavutada olulist kokkuhoidu, teisalt tagada sobivas mahus teenuste kestlikkus piirkonnas.

---

⁵ Muudatusprojektide loetelu ei ole lõplik ning ei sisalda järjepidevaid arendustegevusi. Lisaks väljatoodud projektidele tuleb eelarvevõimalustest lähtuvalt järjepidevalt tegeleda nt õpikeskkonna parendamisega (investeeringud, vahendid), nüüdisaegse õpikäsituse arendamisega, maakondliku, sise- ja välisriikliku koostöö arendamisega jne

Uus haridus-kogukonnahoone peaks ülesehituselt olema paindliku funktsionaalsusega. Hoones peaks olema ühe lasteaia liitrühma ruumid (u 100 m²), kolme liitklassiga kooli ruumid (kuni 200 m²), saal (100 m²), raamatukoguruum (kuni 50 m²), kultuuritegevuse ruumid (50 m²), lisaks üld-, abi ja tehnoruumid – kokku u 600 m² pinda investeringumaksumusega u 1,5-1,8 miljonit eurot. Eraldi läbi mõtlemist vajab toitlustamise ja tööõpetuse korraldus - kas rajada võimekus kohale või korraldada transport Järvakandist/-sse. Uue hoone küttelahendus võiks olla maakütte baasil, mis tagab sõltumatuse ning soodsad ülalpidamiskulud.

Jätkates praeguse hoone võib investeringuvajadus selle rekonstrueerimiseks olla u 1 miljon eurot. Uue haridus-kogukonnahoone rajamisel väheneksid kohapealsed majandamiskulud seoses hoone pinna olulise vähenemisega u 80 000 euro võrra aastas (energiakulud ning muud majandamiskulud asutuste eelarves). Eidapere Kooli reorganiseerimisel 6-klassiliseks kooliks väheneb (arvestades ainetundide mahtu III astmes) õpetajate tööjõukulu 3 kuni 4 ametikoha võrra ehk siis 90-120 tuhat eurot aastas (käsitletav kui olemasolev vallaelarve ülekulu võrreldes toetusfondiga). Kahaneb vajadus ka abipersonali järele vähemalt kahe töökoha mahus ehk tööjõukulu kahaneb täiendavalt 20 000 eurot aastas.

Kokku on ümberkorralduse rahaline mõju vallale suurusjärgus u 200 tuhat eurot kulude kokkuhoidu aastas. Arvestades investeringuvajadusega olemasolevasse hoonesse (miljon eurot) ja uue hoone ehitamise kuluga, kujuneks Eidaperes teenuste reorganiseerimise tasuvusajaks u 5 aastat.

Uue haridus-kogukonnahoone ettevalmistus (projekteerimine, vahendite leidmine, investering) võtab minimaalselt aega 3-4 aastat, seni on majanduslikult otstarbekas leida võimalusi, kuidas olemasolevat hoonet osaliselt konserveerida, et optimeerida püsikulusid.

Hariduskorralduse vaates on tegu Kehtna valla kõige olulisema muudatusprojektiga, kuna teisi põhimõttelisi ümberkorraldusi lähiaastatel haridusvõrgus ei kavandata.

Vallaülese tugipesa loomine tugispetsialistide kättesaadavuse tagamiseks

Toevajadusega laste arv on valla koolides viimastel aastatel hüppeliselt kasvanud. Õppeaastal 23/24 on valla koolides kokku 117 üldtuge, 34 tõhustatud tuge ja 24 erituge vajavat õpilast. Kui viis aastat tagasi oli üldtuge vajavate õpilaste osakaal 18%, siis käesoleval õppeaastal 24%. Tõhustatud- ja erituge vajas viis aastat tagasi 6% õpilastest, õppeaastal 23/24 juba 12% õpilastest. Kaasava hariduse kontekstis tähendab see, et kõigis valla lasteaedades ja koolides on vajalik tagada tugispetsialistide teenuste kättesaadavus.

Seni on iga haridusasutus tegelenud tugispetsialistide leidmisega ise. Praktikas tähendab see, et neid on leida keeruline - väiksematel haridusasutustel ei ole alati pakkuda täiskoormust, mis tähendab, et nende värbamine on väljakutse. Samuti on tugispetsialistid tihti ükski, kuna haridusasutuste siseselt pole võimalik suuremat üksteist toetavat meeskonda komplekteerida. Eelkõige on puudus logopeedidest ja eripedagoogidest lasteaedades ning eripedagoogidest ja psühholoogidest koolides.

Kehtna haridusstrateegia suunaks võiks olla sarnaselt mitmetele omavalitsustele **vallaülese nn tugipesa moodustamine**, mis tähendab, et tugispetsialistid koondatakse nt vallavalitsuse ühte osakonda või allasutusse. See loob võimaluse pakkuda täiskoormusel tööd, komplekteerida meeskonnad, kus spetsialistide saavad teineteist toetada, tagada

tugiteenuste kättesaadavus kõigis haridusasutustes ning tõsta ühtlasi ka teenuse kvaliteeti. Väiksematest valdadest on sarnast lahendust kasutanud nt Rõuge vald, kus kõik tugispetsialistide on koondatud Rõuge Koostöökeskusesse⁶.

Töökorralduslikult tähendab see, et kuigi kõik tugispetsialistid on vallavalitsuse/ühe allasutuse koosseisus, toimub igapäevane töö konkreetsete haridusasutuste juures. Regulaarselt saavad aga toimuda ühised arutelud, arendustegevused ning keerukamate juhtumite ühine lahendamine.

Valla nn tugikeskuse ametikohtade minimaalne koosseis võiks vajadusi silmas pidades olla järgmine:

- **Logopeedid** - 2-3 ametikohta (neist 0,5 loodavas erirühmas). Töö peamine fookus on lasteaedadel ja varajasel märkamisel.
- **Sotsiaalpedagoogid** - 4 ametikohta. Töö peamine fookus on koolidel, sh on täiskohaga sotsiaalpedagoog nii Valtus, Kehtnas kui ka Järvakandis.
- **Eripedagoogid** - 5-6 ametikohta, sh täiskohaga kõikides suuremates koolides (3), ja Kehtna lasteaias (sh 0,5 erirühmas) ning 1-2 eripedagoogi ülejäänud lasteaedade peale (nt üks põhjapiirkonnas ja teine lõunapiirkonnas).
- **Psühholoogid** – 2 ametikohta. Töö peamine fookus on koolidel, aga osakoormus võiks olla ka lasteaedade teenindamisel.

Kokku oleks tugipesas 13-15 ametikohta, mis tähendab, et kaaluda tuleks ka tugikeskusele eraldi juhataja ametikoha loomist. Siinkohal tuleb välja tuua, et haridusasutuste enda soovid tugispetsialistide osas on suuremad, kokku nähakse ette u 20 ametikoha vajadus.

Võrreldes tänasega tähendab see sisuliselt tugispetsialistide ametikohtade kahekordistamist. Arvestades eelduslikuks brutopalgaks 2000 eurot spetsialisti kohta **tähendab see võrreldes tänasega enam kui 200 tuhande euro suurust lisakulu aastas** (tugikeskuse aastane eelarve oleks suurusjärgus 0,5 miljonit eurot). Samas tuleb silmas pida, et toetusfondist tugispetsialistidele täna eraldatavat raha kasutab vald hetkel suures osas (u 167 tuhat eurot) muudeks kuludeks, sh õpetajate palkadeks.

Täiskoosseisulise tugipesa käivitamine ei toimu realistlikult ühe aastaga, kuid eesmärk võiks olla selle käivitamine ja mehitamine 2-3 aasta jooksul.

Lasteaia erirühma avamine

Haridusstrateegia koostamise raames on korduvalt esile kerkinud vajadus luua tuge vajavatele lastele erirühm. Vastavat soovi on vallavalitsusele avaldanud ka valla lasteaedade juhid. Soovitatav on rajada üks tasandusrühm, kus käivad spetsiifiliste arenguhäiretega lapsed (kuni 12 kohta). Vastav ruumivõimalus on olemas Kehtna lasteaiahoones, kus üks täiendav rühmaruum on suhtelisel kergesti kasutusele võetav (hetkel küll Kehtna Klubi kasutuses, kuid ruumide koormatus pole suur).

Erirühma koosseisus oleks kokku 4 töökohta: logopeed (0,5), eripedagoog (0,5), õpetaja, õpetaja assistent ja õpetaja abi. Logopeedi ja eripedagoogi puhul oleks otstarbekas töökohad siduda tugipesaga, pakkudes neile täiskoormusel tööd (0,5 koormuse osas

---

⁶ <https://rouge.kovtp.ee/tugiteenused>

teenindaksid nad nn tavarühmasid). **Erirühmaga kaasnev hinnanguline lisakulu vallale on u 100 tuhat eurot aastas** (sellest 90% palgakulu).

Väga spetsiifiliste ja keerukate erivajadustega lastele tuleb ka tulevikus leida kohad väljaspool valda (nt koostöös Rapla vallaga). Vastavaid juhtumid on siiski üksikud.

Asutuste ühine juhtimine/ asutuste ühendamine

Kehtna valla haridusasutuste juhtide töötasud on võrrelduna õpetajate töötasudega ning konkurentsituatsiooniga tagasihoidlikud. Haridusasutuste juhtide brutopalgad jäävad vahemikku 1800-2000 eurot, mis tulevikuvaatavalt ei ole konkurentsivõimeline ega taga tippjuhtide järelkasvu.

Aastal 2023. oli valla neljas lasteaias kokku 3,58 juhi ametikohta, sh 2,58 direktori ja 1 õppejuhi ametikoht. Neljas üldhariduskoolis oli kokku 6,17 juhi ametikohta, sh 3,67 direktori ja 2,5 õppeajajuhataja ametikohta. Juhtide tööjõukulu on kokku suurusjärgus 300 tuhat eurot aastas. Perspektiivne suund on liikuda juhtimise konsolideerimise suunas.

Juhtimise (asutuste) konsolideerimise plussidena võib välja tuua järgneva:

- Loob eeldused juhtimise strateegilisemaks muutmiseks ning juhtimise kvaliteedi tõstmiseks
- Suureneb sünergia hetkel eraldiseisvate asutuste vahel (võimalus jagada õpetajaid, erinevaid ressursse jne)
- Tekib võimalus maksta juhtidele kõrgemat palka (brutopalk suurusjärgus 3000 eurot) ning leida vajadusel motiveeritud uusi juhte

Konsolideerimisega kaasnevad ka võimalikud ohud (läbipõlemine, vastuseis muudatustele, haridusasutuste „oma näo“ kaotamine jne). Seetõttu tuleb muudatused hoolikalt läbi kaaluda ja arutada.

2024. aasta alguse seisuga on Valtu ja Kehtna lasteaed üle minemas ühisele juhtimisele. Lähimas perspektiivis tähendab see, et vallas võiks Eidapere Kooli reorganiseerimise järgselt olla 2 lasteaedade juhti (Eidapere lasteaiarühm liituks Järvakandi lasteaiaga). Pikemas perspektiivis tasub kaaluda, kas vald soovib alushariduses tervikuna üle minna ühele asutusele (nt asutus Kehtna Valla Lasteaed, mille rühmad tegutsevad senistes asukohtades). Vastavaid praktikaid on täna Eestis mitmeid, neist suurim on MLA Viimsi Lasteaia, kus ühe asutuse koosseisus on 8 lasteaiamaja, 39 rühma ja u 800 last (võrdluseks – Kehtnas on 16 lasteaiarühma ja ligi 300 last). Maaomavalitsustest on ühe asutuse mudelile veel üle läinud nt Põltsamaa, kus on moodustatud asutus Põltsamaa Valla Lasteaed, millel on kokku 6 õppekohta, 26 rühma ja enam kui 400 last. Kehtna valla puhul tähendaks lahendus, et ühe direktori kõrval on ilmselt vaja kahte õppejuhti (nt põhja- ja lõunapiirkond), samuti on vajalik asutuse suurusele vastav tugistruktuur.

Koolide puhul on lähiaja võimalikuks muudatuseks Eidapere Kooli kui eraldiseisva asutuse tegevuse lõpetamine, kooli reorganiseerimise järgselt liiguks algklasside osa nt Järvakandi Kooli koosseisu. Kogu valda hõlmava üldharidusasutuse (nt Kehtna Valla Põhikool) moodustamine lähiajal aktuaalne ei ole, kuid see võib olla suund pikemas perspektiivis. Sarnaselt alusharidusele eeldaks muudatus õppejuhtide ametikohti, need on vajalikud kõigis suuremates koolides.

Kokkuvõttes ei ole juhtimise konsolideerimine eesmärk saavutada rahalist säästu, ametikohtade vähenemisest tekkiv ressurss suunataks palgatasemete tõstmiseks. Tegevuse eesmärk peaks olema võimaluse loomine parimaks ressursside kasutamiseks (raha, inimesed, taristu, vahendid) ning ühtlase õppekvaliteedi tagamiseks.

Tugiprotsesside tsentraliseerimine

Kehtna valla haridusasutuste tugiprotsesside (hoonete koristus, korrashoid jms) korraldamine on seni olnud iga haridusasutuse enda tagada. Lasteaegades ja koolides on hetkeseisuga kokku u 25 korrashoiu ja majandushalduse töökohta. Neile lisanduvad vastavad töökohad ka teistes hallatavates asutustes (raamatukogud, rahva- ja seltsimajad, noortekeskused jm). Praktikas tähendab see, et jagatud taristu puhul (nt üks hoone, kus on erinevad funktsioonid) pole alati selge, kes millise tööloigu eest vastutab jne. Samuti on keerukas kulude jagamine erinevate valdkondade ja allasutuste vahel.

Tugiprotsesside ühtlase, süsteemse ja kvaliteetse korralduse eesmärgist lähtuvalt tasub **kaaluda valla hoonete ja rajatistega seotud tugiteenuste tsentraliseerimist**, nt kinnisvarahalduse ja koristamise koondamist ühte üksusesse. Ühelt poolt võimaldab see saada selge ülevaate toimuvast ja korraldada tööd efektiivsemalt ning parema kvaliteediga, teisalt vabastab see ka asutuste juhid nn kõrvaltegevustest.

Tugiprotsesside konsolideerimine on tänaseks elluviidud paljudes omavalitsustes. Kuigi toimetudeleid on erinevaid, on reeglina kõige otstarbekam luua tegevuse jaoks ka eraldi allasutus (nt Kehtna Vallahaldus) või koondada vastavad töötajad vallavalitsuse mõnda osakonda. Reeglina on tegevustega kaasnenud ka optimaalsem töökorraldus, s.t. vähenenud on töötajate arv ja kulubaas ja/või on loodud võimalus kõrgema palga maksmiseks.

Võimaliku allasutuse täpse profiili määratlemiseks (nt kas allasutusse viiakse koristusele ja majandushaldusele lisaks ka toitlustuse korraldus) on vajalik teostada täiendav analüüs, mis ei ole otseselt valla haridusstrateegia küsimus. Võrdlus analoogsete projektidega näitab, et võimalik kulusääst võib ulatuda vähemalt 20%ni varasemast, mida saab kas suunata muudesse valdkondadesse ja/või kasutada teenuste arendamiseks ning palgatasemete tõstmiseks.

Huvihariduse arendamine

Valla huvikooli ruumid Kehtnas (ja ka Järvakandis) on amortiseerunud ja ei vasta tänapäevastele nõuetele. Samuti on huvikooli väga piiratud võimalused pillide, seadmete jm vahendite kaasajastamiseks. Kehtna Kunstide Kooli hoone täiemahuline rekonstrueerimine eeldab suurt investeeringut ning selle teostamine olemasoleva hoone baasil on küsitav. Huvikooli jätkamisel tuleb aga siiski leida lahendus ruumide kaasajastamiseks.

Üheks võimaluseks on kohandada huvikoolile kaasaegsemad ruumid Kehtna Põhikooli hoones, mis ei ole täies mahus koormatud. Huvikooli viimine põhikooliga samale taristule looks eeldused ka formaalse ja mitteformaalse õppe paremaks lõimimiseks. Samas ei ole haridusstrateegia raames vastavat võimalust (sh tehnilist teostatavust) täpsemalt analüüsitud ning see tuleks täiendavalt teha.

Pikemas vaates võib valla huvikooli mõjutada ka Rapla Muusikakooli uue kaasaegse hoone valmimine. Kuigi hetkeseisuga ei ole Kehtna vallast palju lapsi Raplas huvikoolis käimas, tasub haridusstrateegia perioodil seirata, mille on uue muusikakooli mõju eelkõige samadele erialadele, mida pakutakse ka Kehtnas. Perspektiivne võiks olla senisest tihedam koostöö Raplaga, kuid see eeldab ka huvi ja valmisolekut Rapla valla poolt.

Kehtna Kutsehariduskeskuse ja valla koolide süsteemse koostöö arendamine

Kehtna valla eripäraks ja potentsiaalseks tugevuseks on Kehtna alevikus asuva riigile kuuluva u 600 õpilasega (lisaks ümber- ja täiendusõppe õpilased) Kehtna Kutsehariduskeskuse olemasolu. Koolis on võimalik haridust omandada info- ja kommunikatsioonitehnoloogia, ehituse, tehnika ja toitlustuse erialadel. Alates 2021 aasta sügisest on koolis võimalik jätkata üldharidusõpinguid kooli mittestatsionaarses üldharidusõppe valdkonnas. Kooli õppekompleks on renoveeritud ja vastab kaasaegsetele tingimustele.

Seni pole valla koolide ja kutsehariduskeskuse vahel süsteemset koostööd tehtud. Haridusstrateegia perioodil võiks olla eesmärk süsteemse ja ressursidega kaetud koostöö käivitamine munitsipaalkoolide ja kutsehariduskeskuse vahel, nt kutsevalikuõppe läbiviimine 8-9 klassides, kutsehariduskeskuse taristu kasutamine valla koolide tundide läbiviimiseks, kutsehariduskeskuse kompetentsi kasutamine valla teistes koolides jne. Erinevate haridustasemete tõhusam lõimimine on ka riigi hariduspoliitika eesmärk.

Eelnev eeldab ka vallalt täiendavate ressurside leidmist, mis on vajalikud uute algatuste elluviimiseks. Selleks tuleb välja töötada vastav rahastusmudel, mis on lähiaastatel valla eesmärk.

Kokkuvõtvalt on haridusstrateegia koostamise raames määratletud ka olulisemad ja suuremad investeeringuvajadused. Nendeks on:

- 1) Eidapere uue hariduskeskuse-kogukonnanahoone rajamine (vt kirjeldus eelpool)
- 2) Valtu Põhikooli kaasajastamine
- 3) Järvakandi Lasteaia uue hoone rajamine (alternatiiv: olemasoleva rekonstrueerimine)
- 4) Kehtna Kunstide Koolile kaasaegsete ruumide leidmine/kohendamine
- 5) Järvakandi Kooli spordisaali kaasajastamine
- 6) Muud väiksemad investeeringud Kehtna Põhikooli ja lasteaegade kaasajastamiseks

Investeeringute täpsem prioriteetsus ja reaalne elluviimise aeg määratletakse ära valla eelarvestrateegiaga.

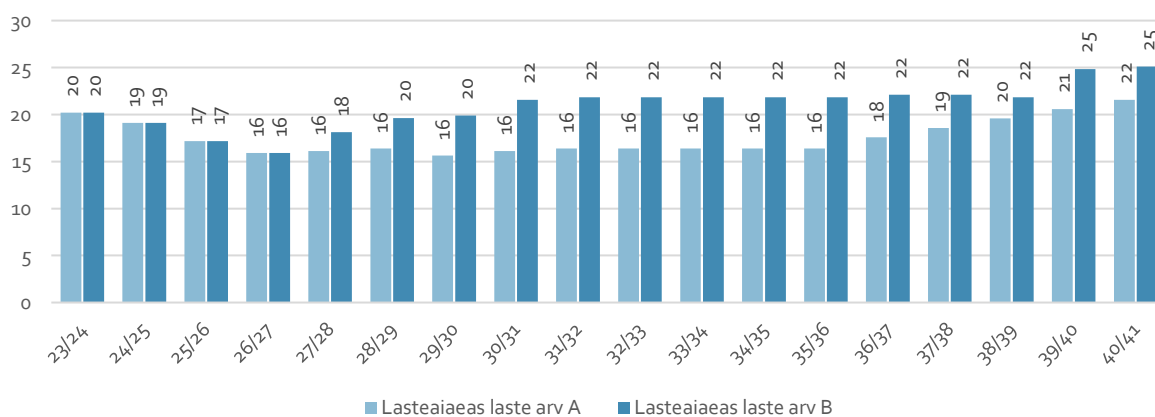
LISA 1. Õpilasränne ja rahvastikuprognosis

Eidapere piirkond

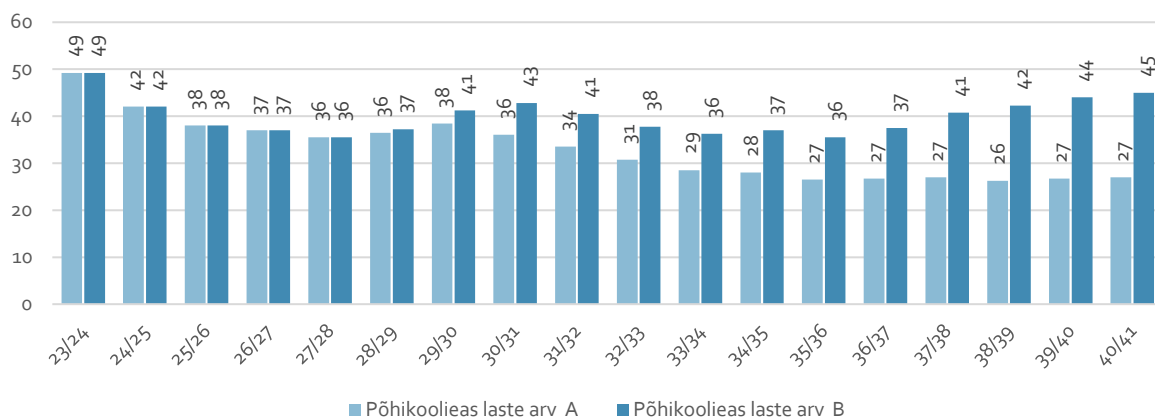
Piirkonna laste põhikoolivalikud

Eidapere-Lokuta	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Eidapere Kool	32	31	21	18	24	26
Järvakandi Kool	1	3	8	6	8	8
Kehtna Põhikool	5	3	1	2	2	3
Valtu Põhikool	2	2	1	1	1	
Mujal	15	13	13	13	14	10
Kokku	55	52	44	40	49	47
Eidapere Kool	58%	60%	48%	45%	49%	55%
Järvakandi Kool	2%	6%	18%	15%	16%	17%
Kehtna Põhikool	9%	6%	2%	5%	4%	6%
Valtu Põhikool	4%	4%	2%	3%	2%	0%
Mujal	27%	25%	30%	33%	29%	21%

Lasteaiaaegaste laste prognoos

Põhikoolieaste laste prognoos

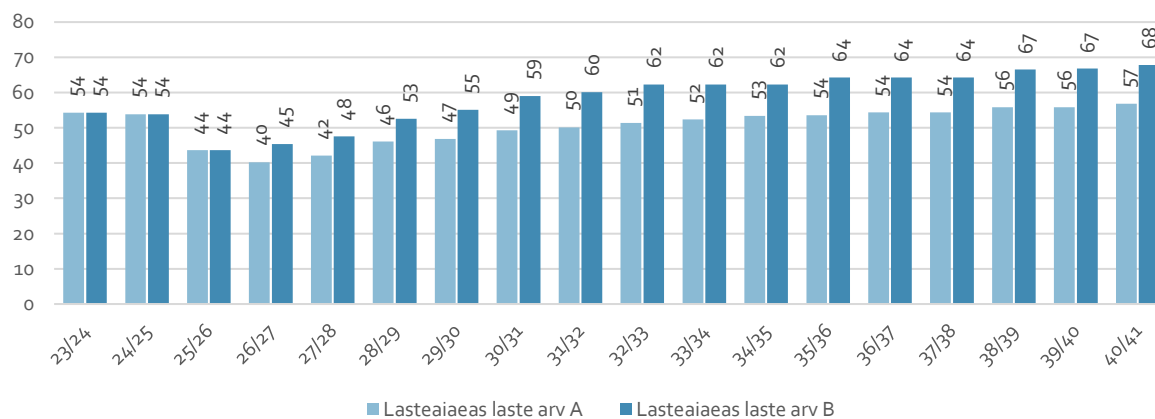

Järvakandi piirkond

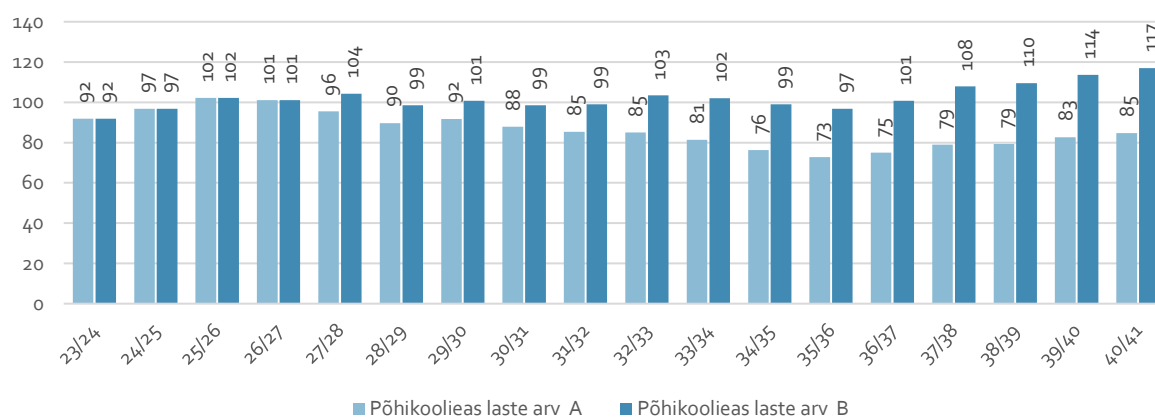
Piirkonna laste põhikoolivalikud

Järvakandi	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Eidapere Kool				2	2	2
Järvakandi Kool	90	96	91	81	79	79
Kehtna Põhikool	1	1	1	1	1	
Valtu Põhikool		1	3			
Mujal	11	13	15	10	11	9
Kokku	102	111	110	94	93	90
Eidapere Kool	0%	0%	0%	2%	2%	2%
Järvakandi Kool	88%	86%	83%	86%	85%	88%
Kehtna Põhikool	1%	1%	1%	1%	1%	0%
Valtu Põhikool	0%	1%	3%	0%	0%	0%
Mujal	11%	12%	14%	11%	12%	10%

Lasteaiaaegaste laste prognoos

Põhikooliaegaste laste prognoos

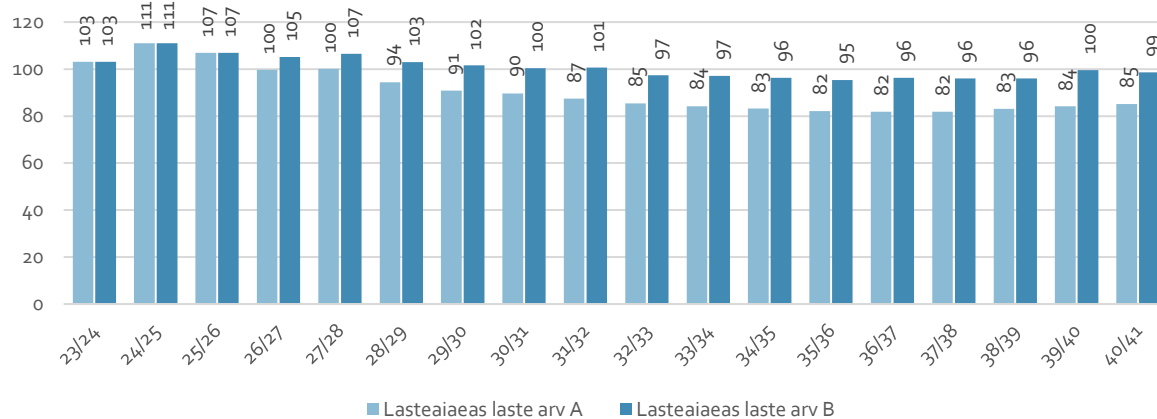

Kehtna piirkond

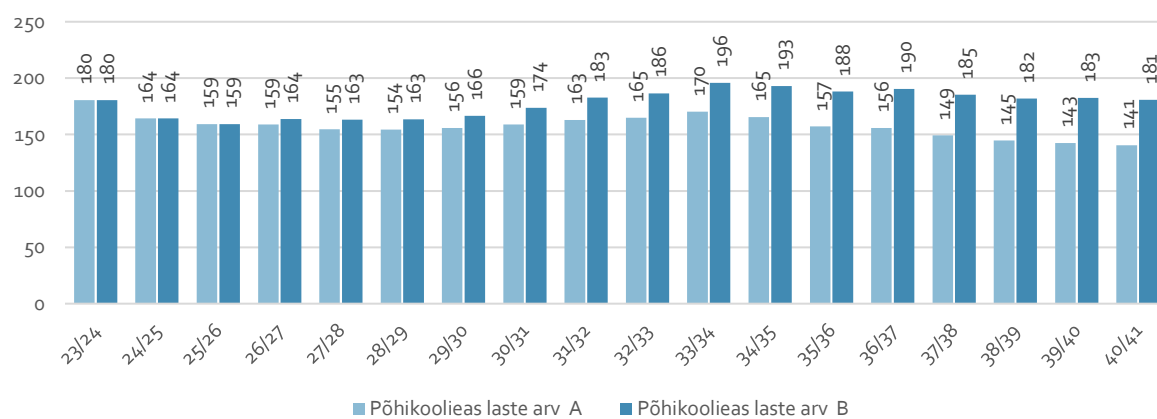
Piirkonna laste põhikoolivalikud

Kehtna	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Eidapere Kool	2	2	3	1		
Järvakandi Kool			1			1
Kehtna Põhikool	144	147	152	148	134	122
Valtu Põhikool	19	19	22	21	23	21
Mujal	30	32	35	39	44	44
Kokku	195	200	213	209	201	188
Eidapere Kool	1%	1%	1%	0%	0%	0%
Järvakandi Kool	0%	0%	0%	0%	0%	1%
Kehtna Põhikool	74%	74%	71%	71%	67%	65%
Valtu Põhikool	10%	10%	10%	10%	11%	11%
Mujal	15%	16%	16%	19%	22%	23%

Lasteaiaaegaste laste prognoos

Põhikooliaegaste laste prognoos

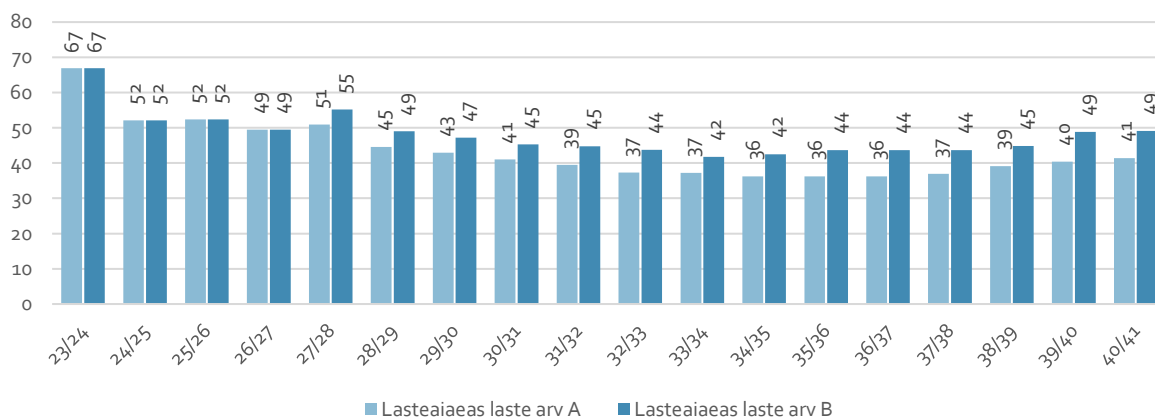

Valtu piirkond

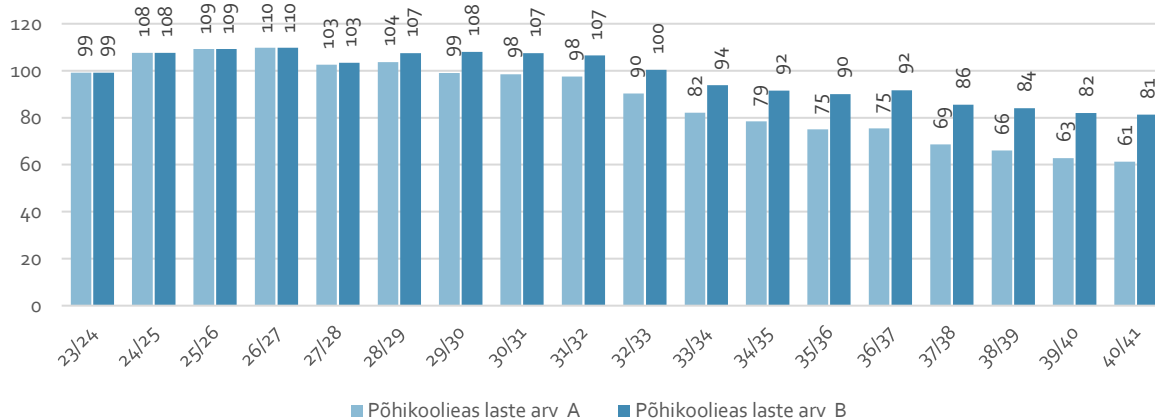
Piirkonna laste põhikoolivalikud

Valtu	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Eidapere Kool						
Järvakandi Kool						
Kehtna Põhikool	1	1	1	2	2	2
Valtu Põhikool	67	67	73	78	79	91
Mujal	7	8	10	10	9	5
Kokku	75	76	84	90	90	98
Eidapere Kool	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Järvakandi Kool	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Kehtna Põhikool	1%	1%	1%	2%	2%	2%
Valtu Põhikool	89%	88%	87%	87%	88%	93%
Mujal	9%	11%	12%	11%	10%	5%

Lasteaiaaegaste laste prognoos

Põhikoolieaste laste prognoos

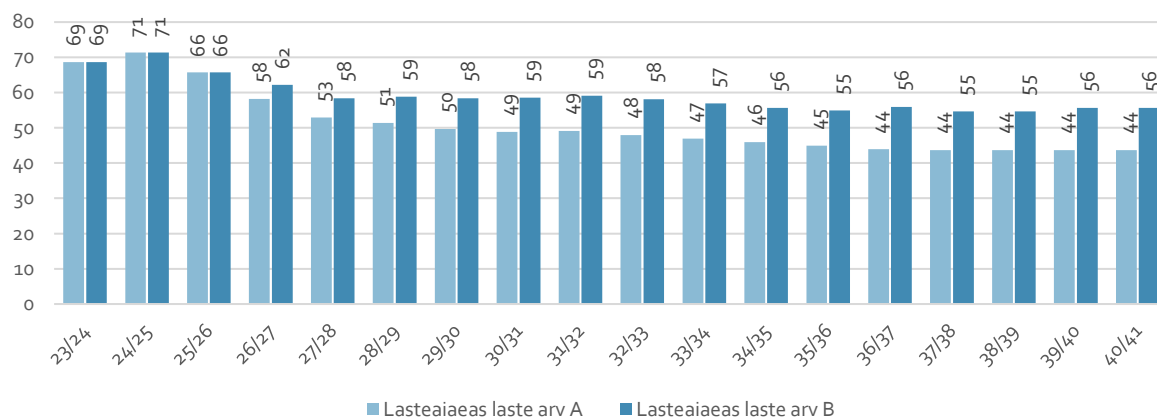

Ingliste-Keava-Lelle piirkond

Piirkonna laste põhikoolivalikud

Ingliste-Keava-Lelle	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Eidapere Kool	2	4	3	8	13	15
Järvakandi Kool	1	1	1	1		1
Kehtna Põhikool	32	24	23	27	24	25
Valtu Põhikool	49	50	48	45	46	53
Mujal	28	30	29	30	28	36
Kokku	112	109	104	111	111	130
Eidapere Kool	2%	4%	3%	7%	12%	12%
Järvakandi Kool	1%	1%	1%	1%	0%	1%
Kehtna Põhikool	29%	22%	22%	24%	22%	19%
Valtu Põhikool	44%	46%	46%	41%	41%	41%
Mujal	25%	28%	28%	27%	25%	28%

Lasteaiaaegaste laste prognoos

Põhikoolieaste laste prognoos

